

west- vlaanderen werkt

tijdschrift van de westvlaamse economische raad — 4^e jaargang n° 1

WEST-VLAANDEREN WERKT

TIJDSCHRIFT VAN DE WESTVLAAMSE EKONOMISCHE RAAD

DRIEMAANDELIJKE UITGAVE

4e JAARGANG 1962

NUMMER **1**

INHOUD

Ir. J.M.L. DEMEYERE	Tot U spreekt	1
O. VANNESTE Directeur Westvlaams Economisch Studiebureau	Problemen en perspectieven voortspuitend uit de grensligging van een Belgische streek : West-Vlaan- deren, begrensd door de Noordzee, Frankrijk en Nederland	2
J. VANDEWALLE	Westvlaamse Bedrijven - De Luchthaven Oostende- Middelkerke	12
	Streken, steden en gemeenten in beweging Samenvatting van het Verslag over het jaar 1961 van de Westvlaamse Economische Raad en van het Westvlaams Economisch Studiebureau	17
	West-Vlaanderen op grafiek	26
	Spectrum van de Westvlaamse Economie	
A. DEQUAE	Textiel	28
W.E.S.	Landbouw	28
A. DELBEKE	Vlasvezel	29
P. HOVART	Visserij	29
E. LEPEER	Havens	30
WESTTOERISME	Toerisme	31
	Stedebouw, Huisvesting en Ruimtelijke Ordening	31
	West-Vlaanderen Werkt	32

Bij naamvermelding van de auteur verschijnt de bijdrage onder zijn persoonlijke verantwoordelijkheid.

S.V. Groeninghe Drukkerij, Kortrijk

Beschermkomitee :

Ridder P. van Outryve d'Ydewalle,
Gouverneur.

De Heren J. Storme, H. Smislaert,
L. Gillon, A. Loncke, M. Lootens,
P. Monballyu,

Leden der Bestendige Deputatie.

Redaktiekomitee :

De Heren L. Bockstaele, G. Declercq,
P. Delafontaine, F. Van Damme en
O. Vanneste.

Redaktiesekretaris :

De Heer J. Pattyn.

Abonnement :

100 F - P.C.R. 976.57,
W.E.R., Dijver 7, Brugge.

Redaktiesekretariaat :

Westvlaams Economisch Studiebureau
(W.E.S.) Dijver 7, Brugge.

Publiciteitsvoorwaarden :

W.E.S., Dijver 7, Brugge.

Foto voorpagina :

R. Vansevenant.

In Memoriam

Leon BEKAERT

Op 4 januari 1962 hield ir. J.M.L. Demeyere voor zender West-Vlaanderen in de sociaal-economische rubriek een lezing, gewijd aan de heer Leon Bekaert. Uit de tekst van deze lezing volgt hieronder een uittreksel:

Waarde Luisteraars,

Enkele weken geleden werd te Zwevegem een der grootste Westvlamingen ten grave gedragen.

Gedurende een halve eeuw was hij de leider van een groeiend bedrijf dat, tredhoudend met de snel evoluerende techniek, ook immer in voeling was met de wisselende behoeften van de wereldmarkt.

Ook in zijn grootgeworden bedrijf hebben de hiërarchische trappen zich vermenigvuldigd. Wijlen Leon Bekaert onderwees echter door zijn eminent en dagelijks voorbeeld, dat niets noch niemand de werkgever mag scheiden van de werknemer, hoe bescheiden deze ook weze.

Deze hoogstaande persoonlijkheid bleef getrouw aan de verheven roeping die de ondernemer van de 20ste eeuw moet kenmerken: Europese visie, wereldvisie, risiconemende durf, gezond financieel beleid, hartstochtelijke bescherming van de waarde van de mens.

Alsof het gisteren was, herinner ik me — het was in 1957 te Zwevegem, na een uiteenzetting over het in wording zijnde streekplan voor het Kortrijkse — hoe hij opstond om de vier referenten te bedanken. Hij deed het gemoedelijk, kalm en klaar zonder veel omhaal van woorden maar trof elke toevoerder en bijzonder de voordrachtgevers. Hij zegde dat, in het wordend Europa, voor werkzame bevolkingsgroepen een zeer grote taak was weggelegd. Hij zegde dat we moesten groot zien en dat alles ineens en harmonisch moest voorzien, gepland en uitgevoerd worden: de bedrijven, en liefst grote bedrijven met Europees formaat, het onderwijs, de huisvesting, de ontspanning, de kulturele ontwikkeling... GROOT ZIEN OM BETER TE DIENEN, OM MEER TE VERWEZENLIJKEN.

Niemand onder de vier voordrachtgevers heeft deze wenk, dit programma vergeten, noch de figuur van de ervaren man die ze uitsprak, noch de rustige serene toon waarin hij ze uitsprak.

Wijlen Leon Bekaert was eveneens de industrieel die bij de oprichting van de Westvlaamse Economische Raad onmiddellijk bijspromg, zijn morele steun verleende, raad en advies gaf en jaarlijks van den beginne af een belangrijke financiële bijdrage toekende aan de Raad.

Sindsdien is West-Vlaanderen van aanschiyn veranderd; midden deze uitzonderlijke groei, midden dit aanzwellend pogen dat van vèrdragende betekenis is voor West-Vlaanderen en voor de Westvlaamse jeugd, is het goed dankbaar op te zien naar wijlen Leon Bekaert, die meer dan een halve eeuw lang tot op zijn lijdensbed, in West-Vlaanderen de rustige onvermoeibare pionier was van werkelijk goede arbeidsvoorwaarden, werkelijk goede huisvestingsvoorwaarden, werkelijk goede ontspanning, werkelijk goed onderwijs... de onvermoeibare **BEDRIJFSLEIDER-PIONIER** van het volwaardig **MENS ZIJN**.

Ir J.M.L. Demeyere.

Problemen en perspectieven voortspuitend uit de grenslijging van een Belgische streek :

Van 6 tot 8 december werd op initiatief van de Europese Economische Gemeenschap (E.E.G.) een conferentie voor regionale politiek te Brussel georganiseerd, waaraan de vooraanstaande personen die in de zes landen van de Gemeenschap een beslissende rol spelen bij de vaststelling en uitvoering van het streekbeleid, hebben deelgenomen.

Twee gespecialiseerde commissies zetelden tijdens deze conferentie.

De eerste onderzocht de problemen van bepaalde randgebieden en landbouwgebieden en van bepaalde interne grensgebieden van de E.E.G., alsmede de eventuele bijdragen tot de oplossing van deze problemen (beroepsvorming, kernpunten, integrale ontwikkeling).

De tweede hield zich hoofdzakelijk bezig met bepaalde analyse- en regionale ontwikkelingsmethodes (planning, tussenkomst van de overheid) en met name met de problemen welke verband houden met de industrialisering der gebieden (ontwikkelingskernen, overschakeling).

De heer O. Vanneste, directeur van het W.E.S., behandelde op vrijdag 8 december 1961 het thema « Problemen en vooruitzichten van Belgische grensgebieden ». De andere verslaggever van Belgische zijde was de heer F. Persoons, onderdirecteur van de Bank van Brussel, adviseur van Socorec, die het thema « Industriële omschakeling van een achteruitgaand Belgisch gebied » behandelde. De integrale tekst van de uiteenzetting van dhr. O. Vanneste wordt hier, met toestemming van de E.E.G., gepubliceerd.

WEST-VLAANDEREN,

begrensd door

de Noordzee, Frankrijk en Nederland

O. VANNESTE

Directeur Westvlaams
Economisch Studiebureau

I. WEST-VLAANDEREN, GRENSGEBIED

De provincie West-Vlaanderen welke thans 1.065.000 inwoners telt, is een merkwaardig voorbeeld van een grensgebied. De twee derden van de omtrek van deze in het uiterste westen van België gelegen provincie zijn Rijksgrenzen: de kustlijn ten noorden (Noordzee), Nederland (Zeeuws-Vlaanderen) in het Noord-Oosten en Noord-Frankrijk (Département du Nord) ten zuiden en ten westen.

West-Vlaanderen kan zekerlijk beschouwd worden als een structureel zwak gebied. In de jaren 1951-54 was gemiddeld circa 15 % van de arbeiders- en bediendenbevolking werkloos en was 23 % van dezelfde groep buiten de eigenlijke provincie tewerkgesteld.

Niettegenstaande zich sinds 1958 een sterke industriële expansie voordeed, treft de werkloosheid nog steeds in volle periode van

hoogconjunctuur zoals in 1960 circa 9 % van de werknemersbevolking en zijn nog meer dan 50.000 personen op tewerkstelling in Noord-Frankrijk of in het Brusselse, Gentse of Henegouwen aangewezen.

Het is duidelijk dat de geografische situatie van West-Vlaanderen in het verleden de economische uitbouw gehinderd heeft; de afstand tussen deze provincie en het centrum van het land, en de omlijning door staatsgrenzen hebben West-Vlaanderen buiten de grote verkeersstromen gebracht.

In deze bijdrage zullen vooral de contacten met de grensgebieden in de nabuurlanden en de gevolgen van deze contacten geanalyseerd worden.

De splitsing van eenzelfde geografisch-economisch gebied over drie landen heeft geleid tot velerlei internationale contacten en tot zeer typische sociaal-economische verhou-

Grensovergang
te Menen-Halluin

(Foto R. Vansievenant)

dingen. Anderzijds werden door de geschiedenis in het algemeen, en de economische geschiedenis in het bijzonder, aanzienlijke verschillen teweeggebracht in de drie landen die hier in sterke proximateit naast elkander leven. Hierdoor zijn de verhoudingen onderling verder beïnvloed geworden.

De aanwezigheid van 67 kilometer kustlijn heeft een belangrijke invloed gehad op de economische uitbouw van West-Vlaanderen. In de loop van de 20e eeuw heeft het toerisme de gehele kuststrook van uitzicht veranderd. Talrijke buitenlandse toeristen brengen er trouwens hun vakantie door; in 1960 telde de Westvlaamse kustzone en de kunsthistorische stad Brugge 1.700.000 overnachtingen van buitenlandse toeristen.

De grenslijging van West-Vlaanderen aan de zee bracht eveneens met zich mede dat West-Vlaanderen beschikt over drie havens, nl. Zeebrugge, Oostende en Nieuwpoort, van waaruit de zeevisserij bedreven wordt. De haven van Zeebrugge is de voornaamste groeipool geworden in de thans aan gang zijnde industriële omschakeling van West-Vlaanderen.

Met Nederland zijn de contacten nooit zeer intens geweest, wat vooral toe te schrijven is aan de structuur van het aanpalende Zeeuws-Vlaanderen zelf (agrarisch gebied) en de verkeerstechnische situatie (afsluiting door de Scheldemonding). Enkel een 100-tal arbeiders uit de noordelijk gelegen gemeenten in West-Vlaanderen gaan dagelijks in Zeeuws-Vlaanderen werken. Wel is de interpenetratie op het toeristische vlak vrij belangrijk; het aantal grensoverschrijdingen van toeristen vanuit de Belgische kust naar Zeeuws-Vlaanderen en vice versa is in de jongste jaren sterk gestegen. Het verblijfstoerisme van Nederlanders aan de Westvlaamse kust blijft echter gering omwille van de afstand tussen de verstedelijkte centra in Nederland en de Belgische kust enerzijds en de aanwezigheid anderzijds van een belangrijke uitgestrekte kuststrook in Nederland zelf.

Totaal anders liggen de verhoudingen ten opzichte van Noord-Frankrijk, één der sterkst geïndustrialiseerde streken van Frankrijk. Hier zijn de contacten zeer frekwent; zij waren reeds zeer levendig vóór de eeuwwisseling en zelfs reeds in de Middeleeuwen. Buiten de commerciële contacten — die trouwens zeer sterk beïnvloed worden door het algemeen economisch beleid van beide buurstaten en waarop de deelgebieden, met inbegrip van de grenszones, weinig invloed hebben uitgeoefend — zijn vooral wederzijds de grens-

zone een aantal verschijnselen gegroeid die typisch gebonden zijn aan de grenslijging.

Belangrijke contactpunten in een grensgebied op het sociaal-economisch vlak zijn: de migratiebeweging (A), de grensarbeid (B), de seizoenarbeid (C) en het toeristisch verkeer (D).

A. De migratiebeweging in 19^e en 20^e eeuw.

De uittocht van Westvlaamse landbouwers en arbeidersgezinnen naar Noord-Frankrijk was vrij belangrijk tussen 1850 en 1890 en na de tweede wereldoorlog; inwijking uit Frankrijk in de Westvlaamse grensstreek daarentegen is praktisch onbestaande geweest.

In 1883 bestond een zesde (circa 300.000 personen) van de bevolking van het Département du Nord uit Belgen. Halluin, Franse grensgemeente, telde 75 % Belgen, Roubaix en omliggende gemeenten (Roncq, Wervicq) telden meer Belgen dan Fransen; ook Rijsel met circa 50.000 Belgen telde 1 Belg tegenover 3 Fransen (1). In 1906 werden nog 177.138 inwoners van Belgische nationaliteit geteld in het Département du Nord; velen hebben sindsdien de Franse nationaliteit aangenomen zodat in 1954 nog amper 34.419 inwoners van Belgische nationaliteit werden geteld (2). Uit ramingen blijkt dat 80 % van de Belgische uitwijkingen die zich in Frankrijk hebben gevestigd, van Westvlaamse oorsprong zijn.

Rond de jongste eeuwwisseling viel de definitieve uitwijking vanuit België naar Noord-Frankrijk stil ten voordele van grensarbeid omwille van de opkomst van buurtspoorwegen en fietsen als vervoermiddel, door een prijzending in België van de producten welke in het arbeidersbudget een grote rol speelden en door de Franse naturalisatiewet van 1889, welke de inwijkende jonge Belgen tot militaire dienst verplichtte, toen deze algemene dienstplicht nog niet bestond in België zelf.

Na de eerste wereldoorlog weken opnieuw talrijke landbouwers en landarbeiders uit de verwoeste frontstreek definitief uit naar Frankrijk. Dit land was hen bekend door de grensen seizoenarbeid en door de verplichte uitwijking tijdens de oorlogsjaren.

Onrechtstreeks heeft de grenslijging van West-Vlaanderen ook de emigratie naar Noord-

(1) F. Lentacker « Les frontaliers dans la région du Nord » « Revue politique et parlementaire », mai 1959, 472.

(2) Tellingen I.N.S.E.E.

Amerika in de hand gewerkt. West-Vlaanderen bezat een emigratietraditie naar Frankrijk : toen de vestigingsmogelijkheden verminderden rond de eeuwwisseling werd een nieuwe uitweg gezocht in Noord-Amerika. Ruim 2/3 van de uitgeweken Belgen in de U.S.A. en Canada zijn eveneens Westvlamingen.

De migratie langsheen de Nederlands-Belgische grens is in de loop der jongste eeuwen vrij beperkt gebleven, wat vooral aan de structuur van de Zeelandse en Westvlaamse grenszone te wijten is.

B. Grensarbeid.

West-Vlaanderen telt op heden nagenoeg 35.000 grensarbeiders, hetzij 9 % van de beroepsbevolking of 17 % van de Westvlaamse arbeidersmassa. Buiten West-Vlaanderen zijn nog een 10.000 grensarbeiders naar Frankrijk aan te treffen in Henegouwen, Namen en Luxemburg.

Het zuidelijk gedeelte van West-Vlaanderen is een typisch woongebied van deze arbeidskrachten welke dagelijks naar Noord-Frankrijk afreizen. Het gaat hier evenwel om een éénrichtingsstroom gezien quasi geen Franse arbeidskrachten in West-Vlaanderen worden tewerkgesteld.

De grensarbeiders zijn sterk geconcentreerd in het zuidelijk deel van West-Vlaanderen dat in zijn ligging aanleunt bij het industriecomplex Lille-Roubaix-Tourcoing en de streek van Armentières. In het westelijk gedeelte van West-Vlaanderen — een dunbevolkt, overwegend agrarisch gebleven gebied dat aanleunt bij een gelijkaardig gebied in Frankrijk — is de grensarbeid minder verspreid.

Omstreeks de eeuwwisseling hebben zich in het zuiden van West-Vlaanderen een reeks typische « dormitory towns » of « villes-dortoirs » van grensarbeiders gevormd waar op heden nog 40 %, zelfs tot 70 % van de actieve bevolking in de Noordfranse industrie werkzaam is.

Omstreeks 1850 was de industriële revolutie in Noord-Frankrijk in volle ontwikkeling op een ogenblik dat een linnen crisis en de teloorgang van de huisnijverheid in West-Vlaanderen talrijke Westvlamingen zonder werkgelegenheid plaatste. De uittocht van Westvlamingen naar de industriecentra van Noord-Frankrijk was in die jaren zeer groot. Omstreeks 1890 viel echter de definitieve uitwijking stil om omgezet te worden in een concentratie van bevolking in de Belgische grensgemeenten van waaruit eerst wekelijks, daarna dagelijks naar Frankrijk werd « gependeld ».

In 1910 telde West-Vlaanderen 21.802 grensarbeiders. Na de eerste wereldoorlog nam hun aantal nog steeds toe. Het aantal grensarbeiders bereikte een toppunt in de jaren dertig, vlak voor de grote conjunctuurinzinking. Men schat dat hun aantal voor geheel België in de jaren 1926-28 wel 100.000 bereikte. In 1928 kwam een overeenkomst tot stand tussen de regeringen van de twee landen waardoor het stelsel van de grenskaart werd ingevoerd. Dit werd een instrument om naar gelang de behoeften van de Noordfranse arbeidsmarkt het aantal grensarbeiders te beperken of te verhogen. In 1935 werden grenszones vastgelegd waarbinnen de Noordfranse industrie arbeidskrachten kon recruter.

De omvang van het grensarbeidersverkeer is tot op heden vrij schommelend. Bij hoogconjunctuur stijgt het aantal grensarbeiders in West-Vlaanderen vrij snel, terwijl in tijden van economische teruggang vrij spoedig een grote groep grensarbeiders werkloos wordt (1).

Een belangrijk gedeelte van het Westvlaams arbeidspotentieel dient als reserve voor de Noordfranse industrie. De protectionistische politiek van Frankrijk en de mededinging op de arbeidsmarkt hebben verder de industrialisering van de Belgische grenszone belemmerd. De massale uittocht van Westvlamingen naar de industrie van Noord-Frankrijk in tijden van hoogconjunctuur — waaronder heel wat personen vallen die hun emploi in België opzeggen — doorkruiste de industrialiseringspogingen in de Belgische grenszone en maakt er de arbeidsmarkt veel conjunctuurgevoeliger dan elders in het land. Samen met deze hogere conjunctuurgevoeligheid van deze grote massa arbeiders, moet gewezen worden op het lage scholingsniveau van de grensarbeiders en op het gering aantal bedienden (2).

De grensarbeid beïnvloedt aldus in hoge mate de Westvlaamse economie ; circa 1/6 van de Westvlaamse arbeidersmassa is grens-

(1) Tussen 1950 en 1954 daalde de tewerkstelling van Franse arbeiders in de textielnijverheid te Roubaix-Tourcoing met 17 % ; het aantal grensarbeiders daalde echter tussen dezelfde data en in dezelfde ondernemingen met 35 %.
Gegevens Syndicat Patronal Textile de Roubaix-Tourcoing.

(2) In 1948 telde West-Vlaanderen op 38.170 grensarbeiders naar Frankrijk slechts 1,2 % bedienden ; onder de overige 16.745 grensarbeiders, woonachtig in Wallonië, telde men 8,0 % bedienden. Het is duidelijk dat het taalverschil voor de Westvlaamse grensarbeiders de sociale mobiliteit naar boven toe heeft afgeremd.

arbeider ; in de grenszone zelf loopt dit aandeel op tot 2/3. Dit brengt met zich mede dat :

- de koopkracht van de Belgische grenszone in grote mate afhankelijk is van de economische situatie van Noord-Frankrijk. Het reëel loon van de grensarbeiders gebonden is aan de wisselkoers van de Franse munt en aan de koopkracht van de Belgische munt of aan overheidsinterventie terzake. Dit aspect, zomede het verschil in loonniveau heeft in het verleden een belangrijk element gebleken in de aantrekkingskracht van Noord-Frankrijk. Thans is de situatie omgekeerd ; de koopkracht van de meerderheid van de grensarbeiders belooft slechts 80 % van de arbeiders die in België zijn tewerkgesteld.
- gezien de geringere stabiliteit van betrekking van een deel van de grensarbeiders ondergaat de grenszone grotere schommelingen in haar koopkracht (1).

Het grote vraagstuk op heden is echter de continuïteit van de grensarbeid. In de jongste 25 jaar is de beroepsbevolking in Noord-Frankrijk niet toegenomen ; vanaf 1961 echter groeit de beroepsbevolking aan met 10.000 eenheden per jaar terwijl verwacht wordt dat de tewerkstelling in de textielnijverheid, mijnen, landbouw en vervoer in 1970 zal gedaald zijn met 80.000 arbeidsplaatsen (2).

Terecht heerst in de grenszone bezorgdheid over de toekomst van 35.000 grensarbeiders. Het probleem wordt echter verscherpt door het feit dat de grensarbeiders woonachtig zijn in streken waarvan het plaatselijk inkomen in grote mate afhankelijk is van de textiel (arrondissement Kortrijk, Roeselare) en landbouw (arrondissement Ieper, Veurne). Het is duidelijk dat zowel op het nationale vlak als op het vlak van de E.E.G. moet uitgezien worden naar middelen om de reconversie van de Belgische grenszone in West-Vlaanderen in de hand te werken.

Zoals reeds werd vermeld is het grensarbeidsverschijnsel in West-Vlaanderen aan de Nederlands-Belgische grens praktisch onbestaande.

C. Seizoenarbeid.

Naast de grensarbeid kent West-Vlaanderen tevens het verschijnsel van een vrij be-

(1) Zie voetnoot (1) vorige bladzijde.

(2) R. Nistri - F. Lentacker : « Peuplement et population active de la région du Nord et perspectives d'évolution de 1954 à 1970 », CERES, Lille, 1956, 73.

langrijk aantal seizoenarbeiders welke jaarlijks naar Frankrijk uitwijken. Dit verschijnsel is gegroeid uit de combinatie van grensligging en eigen economische situatie. In het midden van de 19e eeuw ontstond in West-Vlaanderen een sterk agrarische druk ; de herhaalde mislukkingen van de oogst, het verdwijnen van de huisnijverheid en de prijsdrukking op de landbouwprodukten door de invoer uit nieuwe continenten, veroorzaakten een diepe crisis in de landbouwsector.

Gezien het tekort aan werkgelegenheid in de industrie, de dichtheid van de landbouwbevolking en de hoge pachtprizen, ontstond de seizoenarbeid in het centraal gedeelte van West-Vlaanderen.

De seizoenarbeid richtte zich aanvankelijk evengoed naar de landbouwgewesten van het eigen land als naar Frankrijk. Vrij spoedig echter nam het merendeel van de Westvlamingen de weg naar Frankrijk ; de gevestigde wisselkoers tot vóór de tweede wereldoorlog en de aanwezigheid van vele Westvlaamse landbouwers in Frankrijk na de eerste wereldoorlog, zijn oorzaak en reden tot bestending van deze verschuiving. Jaarlijks trokken de seizoenarbeiders onder leiding van de bendebazen naar Frankrijk om van hoeve tot hoeve tegen forfaitair loon handarbeid te verrichten. Ook deze vorm van mobiliteit doet zich enkel voor in één richting ; inwijking van Franse seizoenarbeiders in de grensstreek is onbestaande.

Rond de eeuwwisseling bedroeg het aantal Belgische seizoenarbeiders in Frankrijk circa 40.000, waarvan ruim de helft woonachtig was in West-Vlaanderen. Hoewel het verschijnsel sindsdien fel terugliep, bleef de seizoenarbeid als massaverschijnsel bestaan in bepaalde zware Westvlaamse bevolkingskernen met zuiver agrarische structuren. Voor velen blijft hij immers nog steeds een oplossing om samen met het bewerken van een eigen lapje grond, een inkomen, deels in loon en deels in natura te bekomen. In de eerste helft van de 20e eeuw speelde de traditie een belangrijke rol. Op heden bedraagt het aantal afreizen naar Frankrijk nog circa 4.600 eenheden tegenover 18.000 in 1946. De mechanisering in de landbouw en de contingenteringsmaatregelen van de Franse overheid heeft deze vermindering in de hand gewerkt.

De terugloop van het aantal seizoenarbeiders, in absolute cijfers, gaat echter gepaard met een zeer duidelijke concentratie van het fenomeen in West-Vlaanderen : in 1948 bedroeg het aandeel van West-Vlaanderen in België 60 % ; op heden is dit gestegen tot 70 %.

Deze bij uitstek marginale vorm van werkgelegenheid is een typisch Westvlaams verschijnsel geworden, en houdt verband met het plaatselijk werkgelegenheidstekort en met de ligging van West-Vlaanderen aan de grens; circa 50 % van de Westvlaamse uitwijkende seizoenarbeiders naar Frankrijk komen in de aangrenzende departementen terecht.

De trek van Westvlaamse seizoenarbeiders naar Nederland en vice versa is onbestaande.

D. Toeristisch verkeer.

Met de opkomst van het toeristisch verkeer zijn nieuwe interpenetratiepunten gegroeid. Vooral de Westkust — nl. de zone van De Panne tot Nieuwpoort — is een fel geapprecieerd recreatieoord geworden voor de bewoners van Noord-Frankrijk. Het zuiden van West-Vlaanderen is de invalspoort voor Franse toeristen uit de agglomeratie Rijsel-Roubaix, op weg naar de Westvlaamse kust. In 1960 werden circa 500.000 overnachtingen van Fransen geregistreerd aan de Westvlaamse kust. De Westvlaamse bergen, gelegen aan de Belgisch-Franse grens, worden druk bezocht door Franse toeristen; het verblijfstoerisme wordt er praktisch alleen door Franse toeristen bedreven.

De Nederlandse toeristen in de Westvlaamse badplaatsen zijn weinig talrijk: in 1960 werden ongeveer 70.000 overnachtingen genoteerd. In tegenstelling met de bezoekers uit Frankrijk zijn zij overwegend afkomstig uit gebieden buiten de eigenlijke grensstreek.

De haven van Oostende bracht in 1960 665.000 reizigers aan, de luchthaven van Oostende vervoerde 214.000 passagiers. Vooral de ligging van de Westvlaamse kust ten opzichte van Groot-Brittannië leidt tot een sterk toeristisch verkeer. In 1960 werden 750.000 overnachtingen van Britten geregistreerd.

Het eigenlijk toeristisch verkeer van Westvlamingen naar de grensgebieden in Nederland en Frankrijk is gering; enkel Lille wordt druk door de bewoners van de Westvlaamse grensstreek bezocht.

II. GEVOLGEN VAN DE GRENSLIGGING

Op een zeer breed doch in het bijzonder op het sociaal-economisch vlak heeft de grensligging specifieke problemen in het leven geroepen.

A. Algemeen.

Grensgebieden zijn uiteraard excentrisch gelegen ten opzichte van de centrale gewesten; door een gebrek aan doorstroming van verkeer wordt het gebied gehandicapeerd in zijn ontplooiing. De inschakeling in de eigen nationale huishouding is vaak moeilijk en politieke grenzen, omgezet in de loop der jaren tot economische grenzen, maken van grensstreken een eindpunt waar de transportfactor als kostenelement wordt verzwaard.

De contacten tussen grensgebieden zijn verder op het ambtelijk vlak zeer moeilijk; ze worden trouwens door het centraal gezag veelal te kritisch bekeken.

De grenzen belemmeren door hun « grens-zijn » de natuurlijke ontwikkeling van de streken. De grensgebieden hebben noodzakelijkerwijze het sterkst te lijden onder de maatregelen, die de natuurlijke uitwisseling van personen, goederen en diensten in de weg staan.

B. Infrastructuur.

De grensligging heeft vooral belangrijke gevolgen op het vlak van de infrastructurale uitbouw, element dat in de moderne economie nog steeds aan betekenis wint.

1) Waterwegen.

- Het verschil in kalibrering belemmert de normale interpenetratie;
- er is een gebrek aan afspraak over de toekomstplannen, vooral op het gebied van de timing.

2) Watervoorziening, afvalwaters.

- gemeenschappelijke studies betreffende watervoorraden en watervoorzieningen voor de plaatselijke bevolking, industrie en landbouw zijn dringend noodzakelijk;
- ook overleg over zuiveren van bevuilde afvalwaters; thans worden bevuilde waters doorgegeven (b.v. de Leie, Spiere).

3) Spoorwegen.

- er wordt niet altijd voldoende rekening gehouden met de werkelijke behoeften van vervoer van personen en goederen over de grenzen, bijzonder qua uurregeling.

Grensovergang

De Dronkaert, Rekkem

(Foto R. Vansevenant)

4) Wegen.

De voornaamste knelpunten zijn :

- gebrek aan behoorlijke verbindingen over de grenzen heen en ophoud aan de tolkantoren ;
- onvoldoende of laattijdige aanpassing van de grensovergangen aan de vereisten van het groeiende verkeer ; nieuwe noden inzake grensovergangen bij verschuiving van trafiek worden niet of te laat onderzocht ;
- gebrek aan eenheid in de planning en de uitvoering der wegen ;
- geen rekening wordt gehouden met de interregionale relaties over de grenzen heen ;
- geringe ruggespraak over timing, breedte, wegbedekking en ligging van nieuwe verkeersaders.

In dit verband kan gewezen worden op de noodzakelijkheid om de E3-weg (autosnelweg Rijsel-Kortrijk-Gent-Antwerpen) uit te bouwen teneinde het toenemend verkeer buiten de eigenlijke centra te houden. In verband met het toerisme kan eveneens gewezen worden op de noodzakelijkheid om nieuwe invalsmogelijkheden te maken van Noord-Frankrijk naar de Belgische kust ; op huidig ogenblik neemt de grensoverschrijding op het weekend méér dan één uur in beslag. De verbetering van de verbindingen Armentières-leper-Diksmuide-Oostende zou het toeristisch verkeer tussen Noord-Frankrijk en de Middenkust bevorderen ; door betere ontsluiting van Poperinge zou eveneens de aanvoer en afvloeijing van toeristen naar en van de Westkust verbeteren.

ring van de verbindingen Armentières-leper-Diksmuide-Oostende zou het toeristisch verkeer tussen Noord-Frankrijk en de Middenkust bevorderen ; door betere ontsluiting van Poperinge zou eveneens de aanvoer en afvloeijing van toeristen naar en van de Westkust verbeteren.

C. Arbeidsmarkt.

De staatsgrens kan gehanteerd worden als een instrument tot beperking van de mobiliteit van de arbeidskrachten door administratieve maatregelen. Het volume van de grensarbeid met Noord-Frankrijk werd herhaaldelijk aldus teruggedrongen en is uiterst conjunctuurgevoelig.

De consequenties van de ongelijkheid van uurlonen, sociale wetgeving, sociale voordelen, arbeidsduur en secundaire arbeidsvoorwaarden, scholingsmogelijkheden en wisselkoers, zijn uiterst belangrijk. Het fenomeen van het werkverlaten door Westvlaamse arbeidskrachten om in de Noordfranse industrie te gaan werken in periodes van hoogconjunctuur, was destijds het gevolg van een combinatie van deze diverse elementen. De snelle terugkeer van deze grensarbeiders versnelt de opeenvolging van werk en werkloosheid (1).

(1) Zie voetnoot (1), blz. 5.

D. Afzetmogelijkheden.

Handelspolitieke maatregelen hebben de normale gewestelijke betrekkingen belemmerd: verbod of beperking van in- en uitvoer, douanerechten, wisselbeperkingen, administratieve formaliteiten hebben de politieke grenzen omgebouwd tot economische grenzen. Het praktische gevolg is dat het normaal afzetgebied rond de produktieplaats of rond de verzorgingskern min of meer gehalveerd werd.

Teneinde hun afzetgebied te behouden zijn middelgrote en grote bedrijven in West-Vlaanderen verplicht geworden filiaalbedrijven over de grens op te richten. Zo telt menig bedrijf een montagefiliaal in Nederland en hebben alle belangrijke ondernemingen in West-Vlaanderen praktisch een produktie-eenheid of participatie in Noord-Frankrijk. Dit is zowel het geval in de textiel, hout, metaal, als voedingswarenssector. In menig geval heeft de splitting van de montage of zelfs fabricatie van onderdelen een ongunstige weerslag op de kostprijs.

Een van de meest treffende voorbeelden van kunstmatige verschuiving over de grens is de verplaatsing van de vlasnijverheid. Door de beschermende maatregelen inzake strolasuitvoer, premies aan de produktie op alle stadia hebben veel Westvlaamse vlassers zich aan de overzijde van de grens op Frans grondgebied neergezet.

Ook het distributienet van een grensstad draagt de sporen van de grenslijging. Voorbeelden zijn Sluis, met sterk aangezwollen distributie, gebaseerd op Belgische kopers en Menen en Moeskroen, waar zekere sectoren op grond van de grenssituatie sterk vertegenwoordigd zijn. De halvering van het afzetgebied van de plaatselijke handel en kleinproducenten weegt tevens het zwaarst op de grensstad. Voorbeelden hiervan zijn Poperinge, Menen, Wervik e.a.

De vorming van de Benelux-Unie heeft thans reeds de wederzijdse handelsbetrekkingen doen toenemen.

De realisatie van de E.E.G. zal zekerlijk de betrekkingen tussen West-Vlaanderen en Noord-Frankrijk gunstig beïnvloeden. Vele Westvlaamse industriëlen blijven voor de toekomstige ontwikkeling van hun bedrijf gericht op een ruimer handelsverkeer met Frankrijk. De gespecialiseerde industrie van textieltoebehoren b.v., geconcentreerd te Roeselare, en van weefautomaten, gevestigd te Kortrijk en te Leper, vinden thans reeds in de Franse textielstreken een supplementair afzetgebied. Gerekend wordt op een snellere groei van de uitvoermogelijkheden door verdere liberali-

satie van de buitenlandse handel. Voor vele Westvlaamse produkten, zoals landbouwmachines, meubels, bromfietsen, glas, mengvoeders, zekere artikelen geproduceerd door de kleding- en confectienijverheid, e.a. is er ongetwijfeld een sterke vraag in Frankrijk. Omgekeerd zullen de Franse produkten die in verschillende sectoren zulk een merkwaardige renouveau hebben beleefd, een grotere plaats veroveren op onze markt. De buitenlandse handel ontwikkelt zich nu eenmaal steeds van uitwisseling van goederen over zeer lange afstanden naar veelvuldiger handelsstromingen tussen dichterbij gelegen streken.

Uit een enquête, gehouden door het Westvlaams Economisch Studiebureau bij een aantal ondernemers in West-Vlaanderen in de bijzondere bedrijfstakken, blijkt dat er een optimistische stemming heerst ten aanzien van de verruiming van de afzetmogelijkheden in Frankrijk. Vooral de grotere bedrijven rekenen met een verhoogde afzet in het buitenland. De verwachtingen zijn vooral gunstig gestemd voor de afzet van landbouwmachines en chemische produkten.

Uit de enquête blijkt dat vooral voor volgende groepen van produkten een verruimde afzet in Noord-Frankrijk verwacht wordt:

- (i) goederen die geen hoge transportkosten kunnen dragen en die op huidig ogenblik in Noord-Frankrijk worden betrokken uit verder afgelegen gewesten in Frankrijk, dank zij hogere bescherming (b.v. meststoffen);
- (ii) goederen die na hun levering nog belangrijke service of toezicht vereisen (b.v. machines, installaties);
- (iii) goederen waarvoor Noord-Frankrijk als een natuurlijk afzetgebied van West-Vlaanderen moet beschouwd worden (b.v. kusttoerisme, visserij, mengvoederbedrijven).

III. REGIONALE SAMENWERKING, WEDERZIJDSE GRENZEN

A. Beneluxcomité West-, Oost-Vlaanderen en Zeeland.

De Benelux-economische Unie heeft tot op heden in beperkte mate tot verbetering van de positie van de grensgebieden geleid. De beslissingen die centraal genomen worden schenken onvoldoende aandacht aan de regionale optiek; dit was vooral op te merken in verband met het waterwegenbeleid.

Het cruciale punt tot verbetering van de interregionale betrekkingen is de oeververbinding Westerschelde. De oorzaak van het uitblijven van deze verbinding ligt juist bij het

bestaan van de landsgrens en de internationalisatie van de Westerschelde. Het gevolg is dat de verkeersstromen thans het grensgebied vermijden.

Reeds in 1958 werd een eerste studiedag belegd tussen het ETI (Economisch Technologisch Instituut) Zeeland, de E.R.O.V. (Economische Raad voor Oost-Vlaanderen) en de W.E.R. (Westvlaamse Economische Raad). Voor kort werd gestart met een plan van systematisch overleg tussen de Economisch-Technologische Instituten in Nederland en de Economische Raden van de Vlaamse grensgebieden onder de benaming B. R. E. S. (Benelux-Regionaal Economische Samenwerking). Er werd aangevangen met een uitwisseling van gegevens over de diverse gebieden. Ook hier ligt de bedoeling te komen tot een geleidelijke gezamenlijke opbouw van een gemeenschappelijk ontwikkelingsplan voor de grensgebieden en de permanente studiegroep B.R.E.S. te laten functioneren als een centrum voor uitwisseling van gedachten, methoden en plannen.

In het eerste stadium zijn vooral informatie en coördinatie waardevol op het gebied van infrastructuur en ruimtelijk beleid. Hier kan melding gemaakt worden van de publicaties over het Benelux Middengebied welke betrekking hebben op de provincies Noord-Brabant en Limburg (Nederland) enerzijds en de provincies Antwerpen en Limburg en het arrondissement Leuven (België) anderzijds en op het gepubliceerde rapport over de situatie en krachtvelden in Zeeland, Oost- en West-Vlaanderen. In de E.E.G. van morgen verkrijgt het Benelux-Middengebied een centrale ligging.

De gemeenschappelijke aandacht van West-, Oost- en Zeeuws-Vlaanderen gaat vooral uit naar volgende aspecten van het sociaal-economisch beleid :

- het op elkaar aansluiten van de infrastructuurwerken in de brede zin van het woord (kanaalzone Gent-Terneuzen, het probleem van de afvalwaterleiding voor de industrie langs Gent-Terneuzen, verbetering van de samenwerking bij openbare nutsvoorzieningen en harmonisatie van de tarieven, het op elkaar aansluiten van agrarisch-technische verbeteringen) ;
- beleidsharmonie op het vlak van het toerisme (voor toerisme is de grensligging in potentie een voordeel) en op het vlak van de regionale ontwikkelingspolitiek in zijn ruimtelijke consequenties.

Het gezamenlijk bestuderen van die verschijnselen en vraagstukken, welke zich voordoen of zouden voordoen in verband met de regionaal-economische ontwikkeling van de

huidige grensgebieden, na het ontstaan van de volledige economische unie, is uitermate nuttig en kan in belangrijke mate de ontwikkeling van de grensgebieden ten goede komen.

B. C.L.E.R. (Comité de Liaison Economique Régional)

Begin 1960 werden contacten gelegd tussen CERES (Comité d'Études Régionales Economiques et Sociales) te Lille, C.E.W. (Conseil Economique Wallon) Groupement du Hainaut te Charleroi en W.E.R. (Westvlaamse Economische Raad) te Brugge, die geleid hebben tot de oprichting van een Gewestelijk Economisch Contactcomité West-Vlaanderen-Henegouwen-Nord et Pas-de-Calais onder de benaming Comité de Liaison Economique Régional (CLER).

De doelstellingen van dit comité zijn : de coördinatie van de regionale ontwikkelingsinspanningen ten noorden en ten zuiden van de Frans-Belgische grens in het raam van de Euromarkt met het oog op de volledige tewerkstelling en de optimale aanwending van de beschikbare krachten in het gehele gebied. Op 2 april 1960 werd dit economisch contactcomité te Lille geïnstalleerd onder het voorzitterschap van de heer R. Hirsch, prefect van het Département du Nord.

In de schoot van dit comité werden 2 werkkommissies opgericht, nl. « Demografie en tewerkstelling » en « Infrastructuur ». In deze commissies werden gemeenschappelijke problemen gezamenlijk bestudeerd en geschiedt uitwisseling van werkmethodes. Problemen die vooral de aandacht vragen zijn het verschillend demografisch verloop in de diverse deelgebieden, het probleem van de toekomst van de grensarbeid en de verkeerstechnische ontsluiting.

Op het vlak van de infrastructuur zijn vooral van belang : de aanleg van de E3-weg Lille-Kortrijk-Gent-Antwerpen met zijn verbinding met de Route de Wallonie, de weg Knokke-Calais (toerisme) en zijn verbinding met Duinkerke. Konkreet voor West-Vlaanderen is de interregionale aanpak van problemen als de aanpassing van de grensovergangen (Mener-Rekkem), de gemeenschappelijke afvalwaterriolering in de streek van Moeskroen en het zuiveren van de afvalwaters van de Noordfranse industrie van onmiddellijk belang.

De tegenstellingen en wrijvingen die op heden nog bestaan tussen deze op elkaar afgestemde gebieden moeten geleidelijk weggerukt worden.

West-Vlaanderen en meer bepaald het zuiden van West-Vlaanderen is inderdaad door zijn geografische ligging gericht naar het zui-

den, het département du Nord. De Frans-Belgische grens is vreemd aan het fysisch en menselijk milieu. Zonder de politieke grens zou de provincie West-Vlaanderen met uitzondering van het Brugse, graviteren rond het zwaartepunt Lille-Roubaix-Tourcoing. Niet-tegenstaande het hanteren van de staatsgrens als middel van economische politiek is West-Vlaanderen een soort complement van Noord-Frankrijk geworden, inzonder op het vlak van de arbeidsvoorziening.

De totstandkoming van de E.E.G. moet tot een normalisatie leiden van deze toestanden. De werking van de CLER is hierbij zeer belangrijk als voorbereiding op de éénwording van een brede geografisch-economische ruimte.

*
**

Het wegvallen van de grenzen stelt de nationale en lokale overheid voor nieuwe vraagstukken. Gezien de complexiteit en het uiteenlopend karakter zal een regionale benadering van de vraagstukken de hoogste kans op snel verloop en succes kennen.

Bij het wegwerken van de remmen tot verdere uitbouw van de economische welvaart is echter de steun noodzakelijk van de nationale overheid en van de E.E.G.; de speciale problemen die zich stellen rond de infrastructuur, rond de interpenetratie van de produk-

tie, het bereiken van de volledige tewerkstelling, vereisen permanente zorg.

De geringe ontwikkeling van de economische welvaart in West-Vlaanderen is zekerlijk voor een groot deel toe te schrijven aan de grenssituatie die de normale uitbouw van de infrastructuur gehinderd heeft en het actieveld van de produktie en handel heeft gehalveerd. De verwachte terugloop van het aantal tewerkgestelde Westvlamingen in Noord-Frankrijk wettigt daarenboven speciale overheidszorg teneinde te vermijden dat in West-Vlaanderen het grote deel van de grensarbeiders (35.000) zich bij de huidige massa van werklozen (25.000) en verdoken werklozen in landbouw en dienstensector zou voegen. De hoge werkloosheid die West-Vlaanderen op een ogenblik van hoogconjunctuur kent, is trouwens gedeeltelijk toe te schrijven aan de terugloop van de seizoenarbeid op Frankrijk van 18.000 in 1946 tot 4.600 in 1960 en van de terugloop van de grensarbeid naar Frankrijk van circa 40.000 in 1957-58 tot 35.000 op heden.

Vandaag leren wij denken in Europees verband en zonder Nederlands-Belgische en Frans-Belgische grens; morgen zullen wij deze denkwijze als normaal vinden. Voor de economie van de grensgebieden moet echter de inspanning vandaag gebeuren.

N. V.
**Westvlaamsche
Betonwerkerij**

73, ST.-PIETERSKAAL
BRUGGE
Tel. : 312.71 - 312.72

BETONPRODUKTEN VOOR
**BOUW &
WEGENISWERKEN**

**DE REPRESENTATIEVE
WAGEN VOOR DE
ZAKENMAN**

Officieel koncessionaris :

ETN VAN BIERVLIET Gebrs
P.V.B.A.

Scheepsdalelaan 8, BRUGGE
Tel. 336.26

MERCEDES-BENZ

Ons land beschikt op dit ogenblik over de volgende 9 burgerlijke luchtvaartterreinen :

Brussel-Nationaal
Brussel-Grimbergen
Oostende-Middelkerke
Antwerpen-Deurne
Gent-St.-Denijs-Westrem
Charleroi-Gosselies
Luik-Bierset
Spa-Sauvinière
Saint-Hubert

De luchthaven Oostende-Middelkerke is de tweede belangrijkste van het land.

Vóór de laatste wereldoorlog bevond de luchthaven van Oostende zich op het grondgebied van de gemeente Stene. Dit vliegveld voldeed echter dan reeds niet meer aan de eisen van het luchtverkeer en aanvang 1940 besliste het Bestuur der Luchtvaart een nieuwe luchthaven te bouwen te Middelkerke op een zone gelegen bezijden de baan Oostende-Nieuwpoort. Indien de oorlog niet was uitgekomen zou de nieuwe luchthaven einde 1940 in gebruik zijn genomen.

De Duitse bezetter heeft de aangevatte werken voortgezet doch de luchthaven is tijdens

De

Luchthaven

Bindteken met Groot-Brittannië

J. VANDEWALLE

de laatste oorlog van weinig nut geweest. In 1943 werd hij door de Duitsers niet meer gebruikt omdat hij zeer kwetsbaar was door zijn ligging dicht bij de kust.

De eind 1946 opgerichte Regie der Luchtweegen, welke belast werd met het inrichten en exploiteren van de burgerlijke luchthavens en de zorg voor de veiligheid van het luchtverkeer, had te Middelkerke de handen vol om de verwoeste luchthaven opnieuw in te richten.

In 1948 werd het vliegveld op een bescheiden wijze terug in gebruik genomen voor het passagiersvervoer. E.A.F.S. verzorgde een lijn naar Southend en Sabena naar Londen. Dit

passagiersvervoer bleef echter beperkt tot het toeristisch seizoen. Buiten het seizoen werd de luchthaven gebruikt door de luchtmacht als opleidingsvliegveld voor leerling-piloten.

In 1952 kende de luchthaven een merkwaardige expansie doordat een Engelse maatschappij de Silver City Airways een aanvang maakte met het inrichten van een « air ferry » tussen Oostende-Middelkerke en Lydd (een vliegveld in de nabijheid van Dover). Deze maatschappij verzekerde toen reeds een « air ferry » tussen Le Touquet, Calais en Lydd.

Een tweede Engelse maatschappij Air Charter, de huidige Channel Air Bridge, volgde het voorbeeld van de Silver City Airways. Zij richtte een nieuwe air ferry in tussen Oostende-Middelkerke en Southend, een kustplaats gelegen ten noorden van de Thamesmond. Wegens de ligging van de Britse landingsplaats was de nieuwe lijn complementair tegenover de eerste verbinding.

De Luchtvaartmaatschappij Channel Air Bridge heeft op 16 februari jl. op het vliegveld een nieuw vliegtuigtype ingevlogen, nl. een zgn.

WESTVLAAMSE BEDRIJVEN

« Corvair », die toelaat terzelfdertijd 22 passagiers, 5 auto's en een aanzienlijke lading vracht te vervoeren. In de loop van deze zomer zullen reeds 10 dergelijke toestellen in lijn gebracht worden.

Naarmate de idee van de luchtreis veld won op de boottocht, hebben een reeks andere Britse luchtvaartmaatschappijen de toelating aangevraagd en bekomen om Middelkerke aan te doen. Thans zijn er 20 Britse maatschappijen welke vluchten organiseren tussen Oostende-Middelkerke en Groot-Brittannië.

De bestaande lijnen maken het mogelijk vanuit Oostende-Middelkerke de volgende Britse gemeenten te bereiken: Birmingham, Blackpool, Bristol, Cambridge, Cardiff, Derby,

Oostende-Middelkerke

Dublin (Ierland), Catwich, Ipswich, Leeds, Liverpool, Lydd, Newcastle, Portsmouth, Southend.

De Sabena op haar beurt onderhoudt verbindingen met Glasgow, Londen, Manchester en Palma de Majorca.

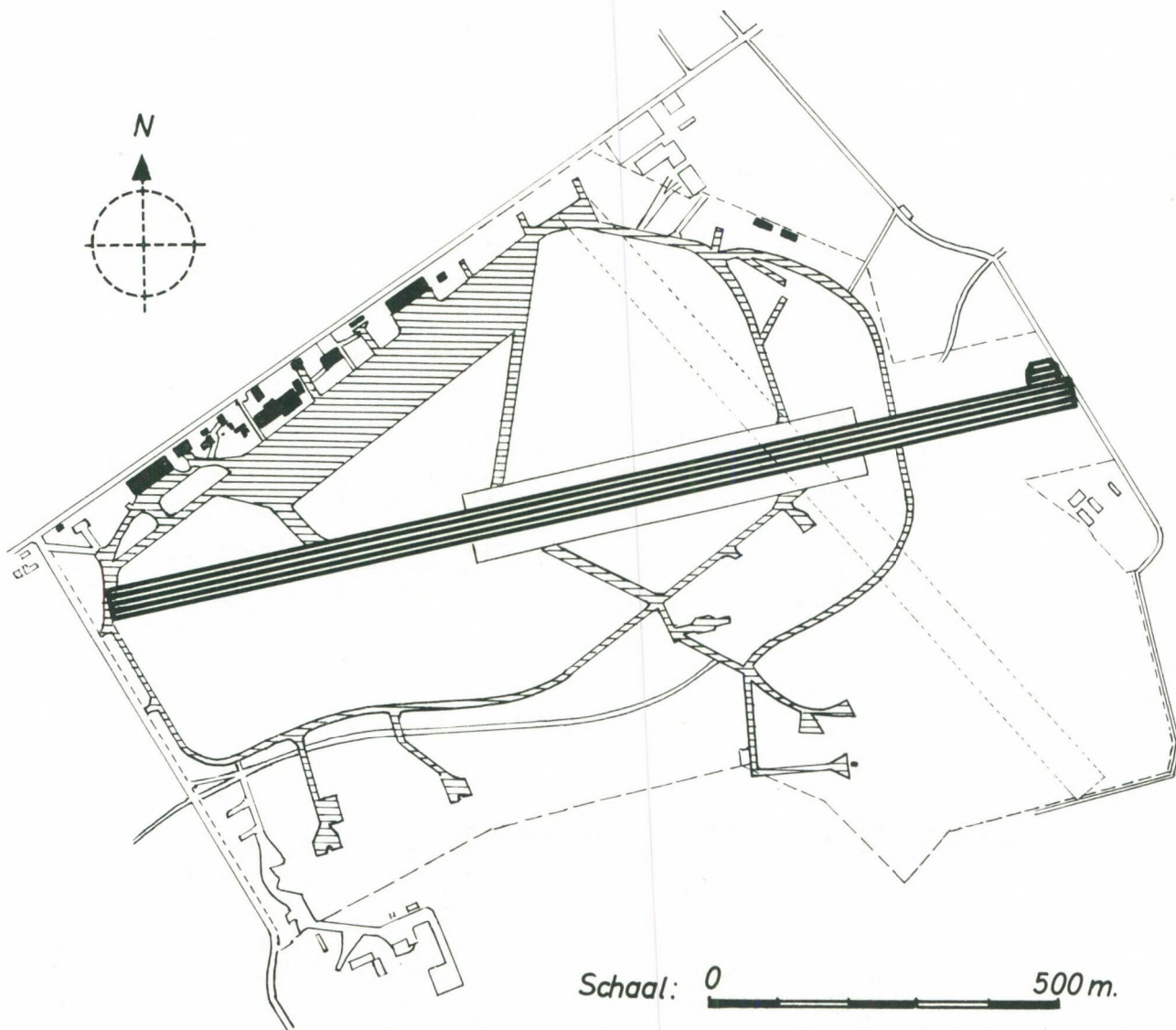
Het groeiend belang van de luchthaven Oostende-Middelkerke blijkt uit de hiernavolgende tabel waarin de gegevens vermeld zijn nopens de totale luchtvaarttrafiek tijdens de laatste jaren.

LUCHTVAARTTRAFIEK : LUCHTHAVEN OOSTENDE-MIDDELKERKE

Jaren	jaren 1946 tot 1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961 (*)
Aant. vluchten	96.859	5.436	8.165	9.492	10.306	15.659	19.058
Passagiers	104.809	52.175	90.597	106.858	109.802	213.362	302.898
Bagage (Kg)	1.070.118	621.998	1.058.449	1.287.842	1.291.889	2.454.656	3.515.978
Vracht (Kg)	4.912.391	3.661.214	5.239.894	8.263.058	10.279.249	19.594.210	22.966.241
Auto's (1)	2.386	3.457	5.511	9.403	14.463	16.818

(1) geen statistieken voorhanden.
Bron : Regie der Luchtwezen.

(*) voorlopige cijfers.

Bron : Regie der Luchtwegen

Algemeen plan luchthaven Oostende-Middelkerke - toestand 1960

De tabel leert dat de toename van de trafiek tijdens de laatste jaren onverminderd aanhield. Wat het aantal passagiers betreft werd in 1959 geen belangrijke vooruitgang geboekt tegenover 1958. Dit is echter te verklaren door de grote bedrijvigheid in 1958 als gevolg van de wereldtentoonstelling te Brussel. Dit jaar worden te Oostende-Middelkerke 350.000 passagiers verwacht.

Middelkerke mag terecht de invalspoort van Britse toeristen worden genoemd. De Britten vertegenwoordigden in 1961 97 % van het totaal aantal passagiers.

De jaarcijfers laten echter niets merken van de seizoengevoeligheid van het verkeer op de luchthaven Oostende-Middelkerke. De bedrijvigheid op deze luchthaven is inderdaad gekenmerkt door een grote seizoengevoeligheid. Tijdens de maanden juni, juli, augustus en september, welke slechts een derde van het jaar uitmaken, werden in 1961 61 % van de vluchten, 82 % van de passagiers en 57 % van de vervoerde auto's geboekt.

De vracht is beter over het jaar verdeeld. Het vrachtvervoer is interessant omdat het werkgelegenheid medebrengt op de lucht-

haven in de dode periode. De snelheid waarmee het vrachtvervoer op de luchthaven geschiedt is bij vele ondernemers onvoldoende bekend. De groeiende industrialisering van het Vlaamse land laat verhopend dat deze vorm van luchtvervoer een belangrijke uitbreiding zal kennen. Een belangrijke vorm van vrachtvervoer op dit ogenblik bestaat in de transit van Duitse personenwagens naar Engeland. Ook Belgische schoenen worden regelmatig per vliegtuig naar Engeland verzonden.

De stijgende bedrijvigheid op de luchthaven heeft met zich gebracht dat tijdens de laatste jaren verschillende uitbreidingswerken werden ondernomen.

De luchthaven welke in 1960 110 ha groot was zal einde van dit jaar een oppervlakte beslaan van 187 ha. Op dit ogenblik wordt op het vliegveld een nieuwe startbaan aangelegd van 2.210 meter, welke tegen eind juni a.s. in gebruik zal genomen worden. De oude startbaan had een lengte van 1.500 meter. Er

wordt gehoopt dat vervolgens besloten zal worden tot de aanleg van een tweede startbaan, ditmaal van 1.700 meter.

Gepland zijn verder drie nieuwe gebouwen. Een gebouw waar de technische diensten zullen ondergebracht worden; een modern stationsgebouw met een capaciteit van 2.000 passagiers per uur en ten slotte een vrachtgebouw voor het verhandelen van goederen en voor het in-en uitklaren van auto's.

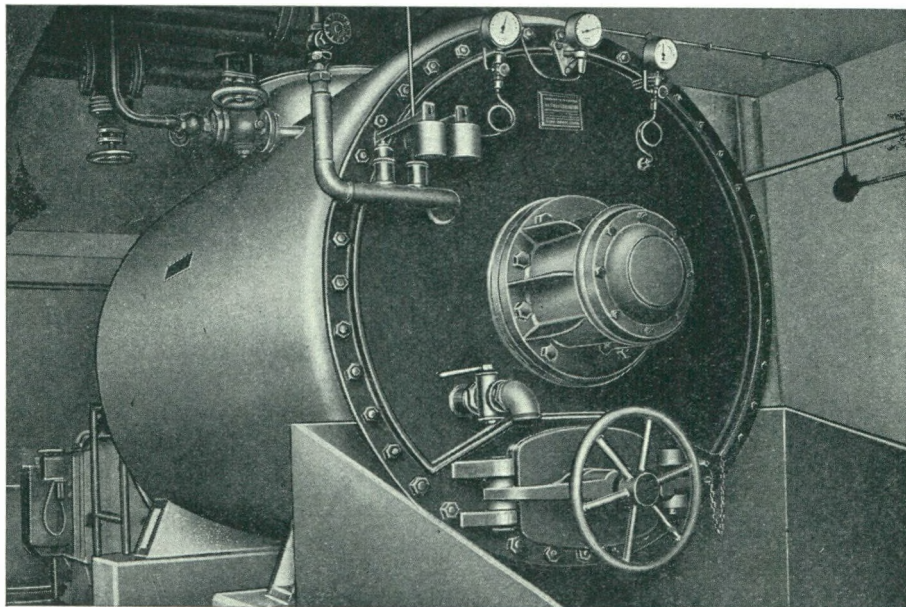
Het vliegveld moet ook uitgerust worden met moderne instrumenten voor het verzekeren van een veilig verkeer.

De technische diensten van de Regie der Luchtwezen werken thans plannen uit om Oostende-Middelkerke uit te bouwen tot een moderne luchthaven welke volledig zal beantwoorden aan de stijgende vraag van het luchtverkeer. Wij hopen dat deze plannen zo spoedig mogelijk zullen uitgevoerd worden want een goed uitgeruste luchthaven is voor onze provincie bijzonder waardevol.

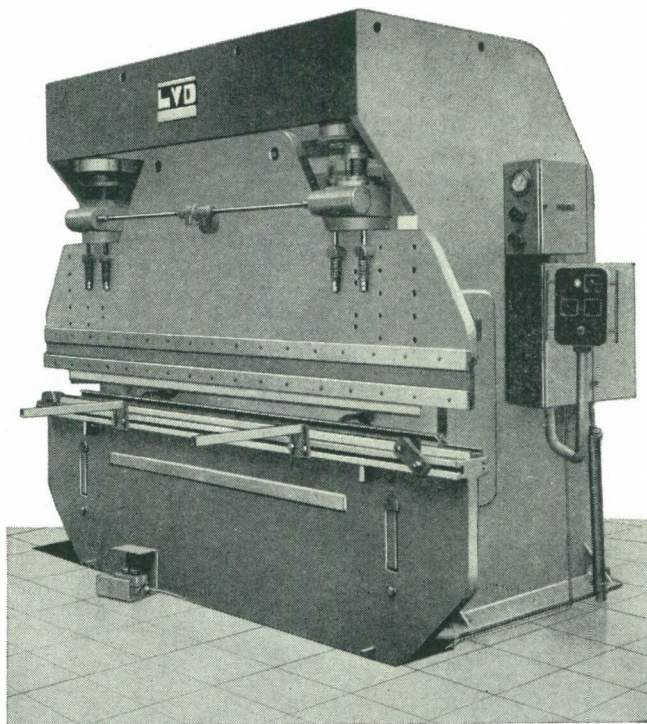
**STERILISEER-
SMELT- en
DROOG-
TOESTEL**

met roerwerk
voor het
verwerken
van alle
slachtafval,
vervaardigen
van bloedpoeder,
enz.

Standardtypes :
2600 - 4000 en
6300 liters

N.V. Konstruktiewerkhuizen
VANDEKERCKHOVE
Bruggesteinweg 374, ROESELARE

AFKANTPERS 125 T

Hydraulische persen

- **DIEPTREKPERSEN** 50 tot 800 TON
- **AFKANTPERSEN** 50 tot 600 TON
- **RICHT- & BUIGPERSEN** 50 tot 400 TON
- **SCHAREN** 5 mm × 20 mm
- **PERSEN** tot 2.000 TON

L. V. D.

Nijverheidslaan 2, GULLEGEM

Tel. (056) 425.81 - 82

Samenvatting van het **VERSLAG** over het jaar **1961** van de **Westvlaamse Economische Raad**

In de loop van 1961 heeft de Westvlaamse Economische Raad zijn werking ter bevordering van de economische welvaart van West-Vlaanderen verder doorgezet. Deze doelstelling werd nagestreefd door tussenkomsten bij de overheid, opzoeken van nieuwe bedrijven, adviezen aan de gemeentelijke, provinciale en centrale overheid en service en adviezen aan de bestaande nijverheid.

Dank zij permanente voorlichting via pers, radio, televisie, konferenties, heeft de economische problematiek van West-Vlaanderen ruim bekendheid verworven en is een atmosfeer geschapen geworden die bevorderlijk werkt voor de algemene economische expansie van West-Vlaanderen.

In 1961 heeft de W.E.R. voort zijn rol vervuld van advies- en promotiebureau van gemeenten en voor de privé-sektor.

A. Promotie

(1) Op 22 februari 1960 werd de Westvlaamse Economische Raad erkend als « provinciaal economisch expansiecomité ».

Op initiatief van het Ministerie van Economische Zaken werden op regelmatige wijze besprekingen belegd voor alle erkende comités. Op deze vergaderingen, waar de heer O. Vanneste de W.E.R. vertegenwoordigde, werden de situatie, vooruitzichten, werkwijze en concrete voorstellen van de verschillende gewesten uiteengezet en besproken.

Teneinde het Comité voor Streekontwikkeling, ingesteld door de heer Minister van Economische Zaken, te adviseren, werd in de schoot van het programmatiebureau een werkgroep « Typologie » opgericht. De heer O. Vanneste, directeur, maakte deel uit van deze commissie welke na acht vergaderingen een technisch rapport uitbracht.

(2) Naar aanleiding van het verschijnen van de wetten van 17 en 18 juli 1959 tot invoering van maatregelen ter bevordering van de economische expansie, werd op 21 december 1959 aan de W.E.R. door de Bestendige Deputatie van West-Vlaanderen een voorlichtende, stimulerende en coördinerende taak opgedragen.

Zoals uit volgende punten blijkt werd veel zorg en aandacht aan deze taak besteed.

De samenwerking tussen industrie, gemeentebesturen en rijksoverheid die in de hand werd gewerkt, heeft toegelaten allerlei knelpunten op te lossen welke de economische expansie in de provincie West-Vlaanderen in de weg stonden.

(3) De in 1960 aangevatte stimulerende en coördinerende aktie bij de gemeentebesturen werd in de loop van het jaar 1961 in sterke mate opgedreven.

Het komt er op aan dat de gemeentebesturen de nodige schikkingen zouden treffen om industriegronden ter beschikking te hebben vooraleer zich een concrete vraag naar industriegronden voordoet.

**STREKEN, STEDEN
EN GEMEENTEN
IN BEWEGING**

Daartoe verleent artikel 16 van de wet van 18 juli 1959 tot invoering van bijzondere maatregelen ter bestrijding van de economische en sociale moeilijkheden in sommige gewesten de mogelijkheid aan de gemeentebesturen.

Medewerking werd verleend aan het onderzoek naar de geschiktheid van nijverheidsgronden, ingericht door het Hoofdbestuur van Stedebouw en Ruimtelijke Ordening bij het Ministerie van Openbare Werken; er werden 53 gemeenten bezocht.

Van meetaf werden 22 industriezones afgebakend om in eerste urgentie volledig uitgerust te worden.

Voor enkele dezer terreinen was de bestemming reeds vastgelegd bij K.B., waaronder Oostkamp (K.B. 18-5-60), Moorsele-Gullegem (K.B. 10-6-60, 29-6-60, 6-7-60, 29-7-60), Heule-Kuurne (K.B. 1-8-60).

In Oostkamp waren de uitrustingswerken reeds volop aan gang op 1 januari 1961. Hetzelfde deed zich voor in Gullegem-Moorsele.

Als gevolg van deze samenwerking tussen het Hoofdbestuur van Stedebouw en Ruimtelijke Ordening (bij het Ministerie van Openbare Werken) en de W.E.R. werden in de loop van het jaar 1961 nog volgende Koninklijke Besluiten aangaande industrieterreinen getroffen: St. Denijs (7-2-61), Beveren (Roeselare) (K.B. 29-3-61), St. Eloois-Vijve, Waregem (K.B. 26-6-61), Ingelmunster (K.B. 27-7-61), Veurne (K.B. 27-7-61), Torhout (K.B. 18-9-61).

Verder hebben de gemeentebesturen van Menen, Moen, Harelbeke, Komen, Herseaux, Houthulst, Proven, Poperinge, Izegem, Kachtem, Emelgem, Pittem, Tielt, Zwevezele, Ardooie, Oeselgem, Bredene, Zandvoorde (O), Steenkerke, ter plaatse alle nodige administratieve en technische inlichtingen bekomen om beslissingen van hun gemeenteraad uit te lokken.

Reeds hebben de gemeenteraden van Roeselare, Menen, Herseaux, Zwevezele, Tielt, Ardooie, de nodige beslissingen getroffen en de desbetreffende voorstellen in verband met de toepassing van de wet van 18 juli 1959 gericht tot de Heer Minister van Openbare Werken. Eerstdaags wordt op elk dezer voorstellen de Koninklijke Beslissing verwacht. Hierbij dient gevoegd dat de besprekingen zich niet bewogen hebben op louter administratief niveau maar dat in veel gevallen zeer nuttige wenken werden gegeven in verband met de snelle en doelmatige uitrusting van het industrieterrein en in verband met de weerslag op de residentiële vestiging in eigen gemeente en in het naburig gebied.

Ook voor het jaar 1962 zijn reeds tal van gemeenten aangeduid waar besprekingen van dezelfde aard en in dezelfde opbouwende geest zullen doorgaan.

(4) In de loop van de verslagperiode heeft de Westvlaamse Economische Raad verder zijn voorlichtende en stimulerende taak bij de privé-sektor vervuld. De Westvlaamse industriëlen doen steeds talrijker beroep op de diensten van het permanent sekretariaat, wat ongetwijfeld wijst op het positieve resultaat van de aanhoudende voorlichting via diverse kanalen van de W.E.R.

In deze taak werd bijzondere aandacht geschonken om de mogelijkheden van de wetten van 17 en 18 juli 1959, ter bevordering van de economische expansie en de oprichting van nieuwe industrieën, aan de nijverheid kenbaar te maken en de industriëlen terzake bij te staan.

Door de Westvlaamse industrie werd ruimschoots beroep gedaan op de economische expansiewetten van 17 en 18 juli 1959.

Aan de Westvlaamse industrie werd sinds 1 januari 1960 voor een bedrag van 2.311 miljoen F kredieten aan verminderde rentevoet toegestaan.

De Raad werd door de Westvlaamse industrie in belangrijke mate in 1961 bij de aanvragen betrokken, daar voor circa 88 % van de verleende kredieten de W.E.R. om informatie of om konkreet beroep werd verzocht.

(5) Door de W.E.R. werden talrijke contacten met de Centrale Overheid opgenomen met het oog op de verbetering van de bestaande infrastructuur en de aanleg van nieuwe infrastructuurwerken, die voor de economische expansie van West-Vlaanderen noodzakelijk geacht worden.

In dit verband weze verwezen naar de tussenkomsten in verband met de uitvoering van de aanpassingswerken aan de haven van Zeebrugge en met de aanleg van de E3 autoweg Lille-Kortrijk-Gent-Antwerpen.

Talrijke tussenkomsten werden gedaan ten voordele van de verzoeken door gemeentebesturen tot het bekomen van toelagen voor de verbetering en de uitbreiding van de infrastructuur, voor de uitrusting van industrieterreinen, verbetering van toegangswegen of voorziening van uitrusting van de bestaande nijverheid.

In de loop van de verslagperiode werden de infrastructuurwerken op de industrieterreinen te leper en Poperinge beëindigd. De ontsluitingsweg op het industrieterrein te Oostkamp werd afgewerkt. De wegeniswer-

ken op het industrieterrein Gullegem-Moorsele zijn in aanleg. De toelage voor de wegenwerken op de industrieterreinen te Torhout en te Diksmuide werden bekomen. Te Zeebrugge zijn belangrijke werken aan gang om in 1962 schepen van grote tonnemaat in de haven te kunnen binnenbrengen.

Besprekingen zijn thans aan gang voor de ontsluiting van andere industrieterreinen in West-Vlaanderen.

(6) Veel zorg werd besteed aan de bekendmaking in binnen- en buitenland van de mogelijkheden van de provincie West-Vlaanderen als vestigingsplaats en van de industriële capaciteit van de bestaande Westvlaamse economie.

De brochures in het engels en het Duits werden verder verspreid.

De viertalige dokumentatiemap over West-Vlaanderen werd ter beschikking gesteld van personen die op zoek zijn om concrete vestigingsprojecten te verwezenlijken.

In het buitenland zijn de eerste twee nummers verspreid van een nieuwsbrief in het engels « Newsletter from West Flanders » en in het Duits « Wirtschaftsblätter aus Westflandern ».

Verschillende reizen werden in West-Duitsland ondernomen teneinde de verspreiding van documentatie te bespreken of concrete onderhandelingen met geïnteresseerde personen te voeren.

Talrijke groepen buitenlandse journalisten werden door de W.E.R. ontvangen en rondgeleid. Aan deze journalisten werd documentatie over de economische problemen en mogelijkheden van West-Vlaanderen bezorgd.

Op 8 en 9 juni was een zending Engelse en Zweedse journalisten in West-Vlaanderen in het kader van een trip, georganiseerd door de E.R.V.

Op 13 alsmede 14 juli waren Duitse journalisten van economische dagbladen te gast. Op 26 augustus werden door de Duitse televisie opnamen gedaan over de industrialisering van West-Vlaanderen.

Op 3 oktober bracht een groep Franse journalisten een bezoek aan West-Vlaanderen terwijl op 18 oktober een zending Duitse journalisten mocht ontvangen worden.

Tenslotte bezocht op 23 november een groep Nederlandse journalisten de provincie.

Deze contacten waren door de reportages over West-Vlaanderen in de buitenlandse pers en televisie uiterst vruchtbaar.

Talrijke contacten werden in het buitenland opgenomen met financiële en industriële mid-

dens, waarbij de mogelijkheden van West-Vlaanderen werden toegelicht; zo werd ondermeer medewerking verleend aan een voorlichtingsvergadering over de Vlaamse economie te 's Gravenhage op 26 juni.

(7) Zoals in 1960 werd vooral aandacht geschonken aan het opzoeken in binnen- en buitenland van nieuwe ondernemingen voor West-Vlaanderen. Dank zij een systematische opsporing kon in 1961 opnieuw een belangrijke stap gezet worden ter versteviging van de Westvlaamse economie.

Vestigingsrapporten, nota's, besprekingen en service vanwege de W.E.R. hebben geleid tot een belangrijke nieuwe vestiging in de sektor elektrotechnisch materiaal; in het voorjaar 1961 besliste de Manufacture Belge de Lampes et de Matériel électronique (M.B.L.E.), gevestigd te Brussel, een nieuwe productie-eenheid op te richten te Beveren-bij-Roeselare. Deze onderneming, welke in het Roeselaarse in de komende jaren zal uitgroeien tot een groot-bedrijf, startte voorlopig te Roeselare in een gehuurd bedrijfsgebouw; eind 1961 beliep de tewerkstelling te Roeselare reeds 300 arbeidskrachten.

Te Sint-Michiels vestigde zich na herhaalde besprekingen en adviezen het bedrijf « Bus and Car ».

Te Zeebrugge vestigde zich het Duitse filiaalbedrijf Schmitz und Söhne; via de centrale overheid werd aan dit bedrijf informatie van de W.E.R. toegezonden.

De W.E.R. deed eveneens opzoekingen voor de N.V. Sinclair, welke in 1961 besliste te Zeebrugge tankinstallaties te bouwen met een capaciteit van 110.000 ton petroleum.

Te Zandvoorde-bij-Oostende werd medewerking verleend aan de grondverwerving van een belangrijke oppervlakte voor de U.C.B. Een nieuwe maatschappij N.V. Fison-U.C.B. kwam tot stand die in de komende jaren in haar installaties te Zandvoorde jaarlijks 225.000 ton samengestelde meststoffen zal voortbrengen.

Te Diksmuide werd na advies van de W.E.R. een nieuw confektiebedrijf gevestigd welke reeds 35 arbeidskrachten telt; er mogen verder, op basis van besprekingen en vestigingsrapporten, twee belangrijke beslissingen in 1962 voor Diksmuide verwacht worden.

Te Ieper kwam na voorstudie door de W.E.R. een leerwerkplaats tot stand voor een firma, die wellicht in de loop van 1962 tot industriële vestiging kan leiden.

Te Menen werden contacten gelegd inzake grondaankoop met het oog op een industriële

vestiging, welke zich in de loop van 1962 zal realiseren.

Besprekingen en studies welke in 1960 en 1961 werden uitgevoerd hebben eveneens thans in het Kortrijkse een verder verloop. Reeds twee bedrijven beslisten zich in te planten op de industrieterreinen Heule-Kuurne of Moorsele - Gullegem welke door de S. V. Leiedal werden uitgerust en ter beschikking gesteld.

Via bemiddeling van de W.E.R. werd door een nieuwe vennootschap, de N.V. Dremefa, met Belgisch en Nederlands kapitaal, een leegstaand fabrieksgebouw te Rumbekke aangekocht, waarin de produktie van T.V.-antennes en van stampmateriaal in metaal aangevangen werd sinds 1 januari 1962.

Inmiddels werd de produktie aangevat of de eerste bedrijfsgebouwen voltooid van de bedrijven die in 1960 een vestigingsbesluit hadden genomen ten gunste van West-Vlaanderen. Zo ging op 6 maart 1961 op plechtige wijze de eerste steenlegging door van de nieuwe produktie-eenheid Siemens te Oostkamp. Te Beveren-bij-Roeselare kwam de eerste hal van 12.000 m² van de N.V. Dumont-Wyckhuysen klaar. Bij de N.V. Verenigde Wevers te Kortrijk is de produktie in volle gang. Op 20 oktober jl. werd op plechtige wijze de eerste steen gelegd van de N.V. Bus and Car te Sint-Michiels. In 1961 kon West-Vlaanderen eveneens getuige zijn van talrijke uitbreidingen van gevestigde ondernemingen; in het merendeel van deze gevallen verleende de W.E.R. konkrete voorlichting of hulp voor uiteenlopende problemen die zich bij deze uitbreidingen stelden, zoals terreinbehoefte, kredietvoorlichting, personeel e.a.

Met medewerking van de gemeentebesturen werd de lijst van de leegstaande industriegebouwen verder aangepast, zodat aan de vragen om inlichtingen terzake zeer spoedig kan voldaan worden.

(8) De kommissie « Schoennijverheid », opgericht naar aanleiding van de studie over de structuur en verwachtingen van deze bedrijfstak in West-Vlaanderen, vergaderde om het rapport van het Westvlaams Economisch Studiebureau te bespreken. Inmiddels werd de studie van 67 bladzijden gepubliceerd.

In 1961 werd eveneens een kommissie « Houtverwerkende Nijverheden » opgericht ter bespreking van het door het Westvlaams Economisch Studiebureau opgestelde enquêteformulier; begin 1962 zal het rapport aan de kommissie kunnen voorgelegd worden.

Teneinde een aanvullend rapport over de

verwachtingen van de konfektienijverheid op te stellen vergaderde een beperkte werkgroep.

In de kommissie « Grensarbeid » werd een beperkte werkgroep samengesteld die zal pogen de behoefte aan rekonversie van de grensarbeid kwantitatief en kwalitatief vast te leggen.

(9) Op de Algemene Vergadering van 4 februari 1961 werd het woord gevoerd door de Heer O. Vanaudenhove, Minister van Openbare Werken en Wederopbouw over « Ruimtelijke Ordening en Infrastructuurwerken in West-Vlaanderen ».

(10) Zoals in 1960 nam de W.E.R. aktief deel aan de werkzaamheden van de Economische Raad voor Vlaanderen.

De Heer O. Vanneste, directeur, nam als lid deel aan de maandelijkse vergaderingen.

De W.E.R. nam eveneens deel aan de werkzaamheden van de kommissie « Industriële Watervoorziening », « Technisch Onderwijs/Bedrijfsleven ».

De sekretaris van de Economische Raad voor Vlaanderen en de direktoren van de Economische Raden van het Vlaamse land kwamen eveneens op geregelde wijze bijeen.

(11) De groei van de economische eenwording van West-Europa in de schoot van de Europese Economische Gemeenschap heeft de problematiek van de grensgebieden in een scherper daglicht gesteld. West-Vlaanderen, begrensd door Frankrijk, Nederland en de Noordzee is een typisch voorbeeld van grensgebied en heeft ongetwijfeld behoefte aan goed contact met de aangrenzende buitenlandse gewesten.

Het jaarverslag over het jaar 1960 signaleerde reeds de oprichting van een regionaal-economisch kontaktkomitee C.L.E.R. door de C.E.R.E.S. (Nord en Pas-de-Calais), de C.E.W. (Hainaut) en de W.E.R. (West-Vlaanderen).

In uitvoering van de opdracht bepaald door het komitee kwamen de sekretarissen en rapporteurs bijeen op 2 maart te Charleroi, 20 april te Rijsel en 23 november te Kortrijk en vergaderde de werkgroep « Tewerkstelling - Demografie » te Kortrijk op 18 november.

De studiewerkzaamheden in de twee werkgroepen « Tewerkstelling - Demografie » en « Infrastructuur » zijn zover gevorderd dat eerlang deze werkgroepen zullen bijeengeroepen worden om de voorbereidende werkzaamheden te beoordelen.

In de loop van 1961 is tevens een geregeld contact tot stand gekomen tussen de Ekono-

mische Technologische Instituten voor Limburg, Noord-Brabant en Zeeland van Nederlandse zijde en de Provinciale Economische Raden van Antwerpen, Limburg, Oost-Vlaanderen, West-Vlaanderen en de Economische Raad voor Vlaanderen van Belgische zijde. Deze besprekingen hadden tot doel een geïntegreerde aanpak van de regionaal-economische problemen over de grenzen heen te bevorderen. Deze studiegroep B.R.E.S. (Benelux-Regionaal Economische Samenwerking) zal niet alleen functioneren als gedachten- en methodenuitwisselingscentrum, maar tevens zich hoofdzakelijk instellen op de problematiek van de groei van de grensgebieden in een grotere economische ruimte.

Deze contacten zowel met het noorden als met het zuiden zijn voor de W.E.R. uiterst nuttig; zij laten toe de verschijnselen en vraagstukken, die zich voordoen of zouden voordoen in verband met de regionaal-economische ontwikkeling van de huidige grensgebieden, te bestuderen en de Westvlaamse economie te situeren op een concrete wijze in een groter ruimtelijk geheel.

Vermelden wij nog in dit verband dat de heer O. Vanneste, directeur W.E.S., op de Konferentie voor Regionale Politiek, van 6 tot 8 december 1961, ingericht door de Europese Economische Gemeenschap te Brussel, een lezing hield over het thema « Problemen en vooruitzichten van Belgische grensgebieden ».

De heer O. Vanneste nam eveneens deel aan de commissie « Industrialisering van grensgebieden » ingesteld door de Benelux-Economische Unie.

(12) Het is vanzelfsprekend dat de W.E.R. regelmatig contact gehouden heeft met de verschillende Ministeries, met parastatale instellingen, alsmede met regionale organismen.

Deze contacten lieten toe de talrijke en gevarieerde problemen die zich stelden rond de vestiging van nieuwe bedrijven, de uitbreiding van bestaande ondernemingen, de toepassing van de regionaal-economische wetten van 17 en 18 juli 1959, de verzoeken tot rentevermindering door ondernemingen, de oplossing van moeilijkheden in de bestaande nijverheid, de arbeidsvoorziening, de vraag tot koninklijk besluit voor industrieterreinen door gemeenten, de infrastructuurwerken in de industrieterreinen, de uitrusting van de Westvlaamse gewesten, te bespreken en tot een oplossing te brengen.

Zeer talrijk waren de contacten met de regionale diensten van de verschillende Ministeries zoals het Ministerie van Economische Zaken, van Openbare Werken en van Land-

bouw, van de parastatalen als Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid, Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.

Met het Produktiviteitscentrum West-Vlaanderen, met patronale organisaties, zoals de Kamers van Koophandel, het Textielpatroonsverbond, het N.C.M.V. e.a., en met de syndikale organisaties (A.C.V., A.B.V.V., A.C.L.V.B.) werd menig probleem in de loop van 1961 besproken.

Deze contacten met deze vele instellingen en organismen hebben, dank zij een ruim begrip en welwillende medewerking, toegelaten vele moeilijkheden en problemen tot de bevredigende oplossing te brengen.

(13) De W.E.R. verleende verder zijn medewerking aan het initiatief om contact tussen het bedrijfsleven en het algemeen vormend middelbaar onderwijs tot stand te brengen in Noord-West-Vlaanderen.

Twee bedrijfsbezoeken, gepaard met inleiding vanwege de directie van het bedrijf en besprekingen werden georganiseerd. Negen bedrijven werden bezocht; 154 leerkrachten namen aan de bedrijfsbezoeken deel.

De heer J. Pattyn, economisch adviseur W.E.S., leidt de vergaderingen van het contactcentrum A.V.M.O. - Bedrijfsleven - Noord-West-Vlaanderen.

(14) De W.E.R. nam in 1961 verder deel aan de werkzaamheden van studiekommissies, ingericht door het provinciaal bestuur, nl. « Waterzieke gronden », « Zeevisserij » en de werkgroep van het « Coordinatiecomité voor de studie van het personeelsvraagstuk in de zeevisserij ».

(15) De W.E.R. had eveneens overleg met de lokale welvaartsorganismen. Zo namen leden van het Dagelijks Bestuur van de W.E.R. deel aan de zittingen van de Raad van Beheer en directiecomité van de S.V. Leiedal, het Sociaal Economisch Studiecentrum voor het Arrondissement Ieper, het Economisch-Technisch Comité voor Torhout, de Werkgroep voor de Westhoek, het Sociaal-Economisch Actiecomité voor de Westhoek, het Expansiecomité van het Textielpatroonsverbond e.a.

B. Voorlichting.

Rekening houdend met de betekenis en de rol van pers, voordrachten en public relations voor een activiteit als deze van de W.E.R. werden talrijke persnota's en uitgaven gepubliceerd en eveneens een groot aantal voordrachten gehouden. Dit liet toe een algemeen

klimaat van belangstelling voor de problemen van economische expansie te scheppen.

(1) In de loop van 1961 verschenen vier voorlichtingsnota's. De eerste nota gaf de uitgebreide samenvatting van het rapport over de metaalnijverheid in West-Vlaanderen, waarin de structuur van de metaalnijverheid, de ontwikkeling van de tewerkstelling, arbeidsbevoorrading en vorming van de arbeidskrachten en het contact tussen technisch onderwijs en industrie onderzocht worden.

De tweede nota gaf een gelijkaardige samenvatting van het rapport over de schoennijverheid.

De derde nota bevatte een korte samenvatting van de regionaal-economische studie over het arrondissement Brugge terwijl in de vierde nota de spreiding van de Westvlaamse bevolking naar het belang der gemeentelijke kerken werd onderzocht.

(2) Daarnaast verschenen nog 41 persnota's over allerhande onderwerpen. Deze persnota's alsmede hogervermelde voorlichtingsnota's vonden in de dag- en weekbladen een zeer ruime verspreiding.

(3) Op medewerkers van de W.E.R. werd veelvuldig beroep gedaan om voordrachten over economische expansie en ruimtelijke ordening te houden.

88 voordrachten werden gegeven, waarvan 33 door de heer O. Vanneste, directeur W.E.S., 25 door de heer Ir. J.M.L. Demeyere, Hoofd Afdeling Ruimtelijke Ordening, 12 door de heer J. Pattyn, economisch adviseur W.E.S., 5 door de heer M. Zwaenepoel, stafmedewerker en 13 door de heer P. Devos, wetenschappelijk medewerker W.E.S.

(4) Voor zender Kortrijk van de B.R.T. werd op 10 februari een discussie uitgezonden over de industrialisering van West-Vlaanderen, waaraan de heer O. Vanneste, directeur W.E.S., zijn medewerking verleende.

Op 2 maart 1961 werd de heer J. Pattyn, economisch adviseur W.E.S., voor Radio Wallonne, samen met de andere sekretarissen, geïnterviewd over het comité C.L.E.R.

Door de W.E.R. werd tevens medewerking

verleend aan de sociaal-economische rubriek voor Radio-West-Vlaanderen.

Tevens werden door de W.E.R. twee rubrieken verzorgd voor de Belgische Werelduitzendingen.

(5) Op verzoek van tijdschriften en bladen werden artikelen gepubliceerd over de economische problemen en mogelijkheden van West-Vlaanderen.

Zo publiceerde de heer O. Vanneste, directeur, bijdragen in :

- Tijdschrift van het Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap : « Economische structuur, groei en mogelijkheden van West-Vlaanderen » — Deel LXXVIII, N° 4, 1961
- Dit is West-Vlaanderen : « Diepte- en groeipunten in de Westvlaamse welvaart » — Brugge 1961
- De Nieuwe Gids : « Resultaat van een industriële revolutie » — 6 december 1961
- Journal des Voyages : « West-Vlaanderen, een economie in evolutie »
- Rivista Technico Giuridica della Pesca : « La Pesca del Benelux ed il Mercato Comune Europeo » — Piacenza - april 1961 (in samenwerking met de heer P. Hovart, oud-wetenschappelijk medewerker W.E.S.)

C. Publicaties 1961.

Rapporten : nr. 4 :

- De schoennijverheid in West-Vlaanderen - Arbeidsbevoorrading - Kontakt Onderwijs/Industrie, 67 blz. (gestencild).

Reeks Westvlaamse ontwikkelingsproblemen :

- Verslag Westvlaamse Economische Raad over het jaar 1960, 35 blz.

Reeks van het Westvlaams Economisch Studiebureau :

O. Vanneste, J. Theys, M. Zwaenepoel :

- « Het arrondissement Brugge, een regionaal-economische studie » — 448 blz.

Tijdschrift « West-Vlaanderen Werkt ». 4 nummers, 148 blz.

Samenvatting van het JAARVERSLAG 1961

van het

Westvlaams Economisch Studiebureau

1. In 1961 werd in het kader van de systematische analyse van de structuur en verwachtingen van de Westvlaamse bedrijfstakken, een rapport opgesteld en gepubliceerd over de schoennijverheid in West-Vlaanderen. Hiermede werd eveneens in deze bedrijfstak het onderwijs dichter bij de onderneming gebracht.

2. In 1961 werd een enquête uitgevoerd over de structuur en verwachtingen van de houtverwerkende nijverheden in West-Vlaanderen; 247 bedrijven hebben tot op heden deelgenomen aan het onderzoek. In de loop van 1962 zal een rapport over deze bedrijfstak gepubliceerd worden.

3. Door het W.E.S. werd eveneens een enquête gehouden in de konfektienijverheid. De bedoeling van dit onderzoek is de jongste evolutie van deze bedrijfstak vast te leggen en de verwachtingen voor de nabije toekomst te kennen.

4. In opdracht van de Heer Minister van Economische Zaken werd in 1960 een studie voltooid over de economische situatie en mogelijkheden van het arrondissement Brugge; deze studie werd in 1961 in boekvorm gepubliceerd.

5. In opdracht van het Stadsbestuur van Menen werd een uitgebreide studie opge maakt over de economie van deze grensstad. Het rapport werd op eind 1961 afgeleverd.

6. In opdracht van Heer Minister van Economische Zaken werd in 1961 de studie voltooid over de economie van het arrondissement Oostende. Deze studie zal in de loop van 1962 gepubliceerd worden.

7. In 1961 werd de eerste werkfase van het algemeen survey van de Westvlaamse gewesten voltooid; deze studie werd uitgevoerd in opdracht van de Heer Minister van Openbare Werken.

De dokumenten en cartogrammen waaruit deze eerste werkfase bestaat werden door de Heer Bure, directeur-generaal van het Hoofdbestuur van Stedebouw in ontvangst genomen op vrijdag 16 juni 1961 te Brugge in de balconzaal van het Provinciaal Hof, alwaar zij tentoongesteld waren.

Na deze plechtigheid werden de tentoongestelde documenten toegankelijk gesteld voor de algemene vergadering van de W.E.R., voor de ambtenaren van alle administratieve instellingen, voor het publiek; tevens werden wandelvoordrachten ingericht ten behoeve van de bezoekers.

Door de Heer Directeur-Generaal Bure werd de wens uitgedrukt dat, in afwachting dat het werk door het Ministerie van Openbare Werken kon gepubliceerd worden, voordrachten en tentoonstellingen zouden ingericht worden om alle belanghebbenden in de provincie te bereiken.

Als gevolg op deze wens werden op uitnodiging van de Heer Gouverneur en onder zijn voorzitterschap of dit van een door hem afgevaardigd lid van de Bestendige Deputatie, voordrachten (met dia's) ingericht in de hoofdplaatsen van elk der acht arrondissementen te Brugge, Oostende, Veurne, Diksmuide, Roeselare, Tielt, Ieper, Kortrijk.

Daarenboven werden in samenwerking met de Lodewijk de Raetstichting voordrachten ingericht te Waregem, Torhout en Poperinge.

Ook werden voorlichtingsvoordrachten gehouden voor onderwijsinstellingen en organisaties.

8. Eind 1960 werd ook de tweede werkfase van de algemene survey van de Westvlaamse gewesten door de Heer Minister van Openbare Werken opgedragen aan de studiegroep van het W.E.S.

Deze tweede werkfase werd voorbereid terwijl de eerste werkfase nog niet geëindigd

De Maatschappij die U en uw streek best kent en zich dan ook het best aanpast aan UW verzekeringsproblemen van

BRAND, LEVEN en
ONGEVALLen

Zetel en Burelen :

KORTRIJK

Lange Steenstraat 20

Telefoon : (056) 201.38

Bijhuis :

BRUGGE

Garenmarkt 6. Telefoon : (050)324.40

Inspekties te :

Ieper - Waregem - Oostende -
Roeselare - Moeskroen - Menen -
Deerlijk - Waasmunster - Aalst -
Antwerpen - Oudenaarde.

was ; zij is volop in gang sedert het einde van de eerste werkfase. Haar doel is een gedetailleerd beeld uit te diepen van :

- a) de land- en tuinbouw in West-Vlaanderen (technisch en sociaal).
- b) de verkeerswegen, de verkeersmiddelen, de verkeersdrukte.
- c) de mogelijkheden en moeilijkheden geboden door het klimaat, de bovengrond, de ondergrond.
- d) de organen van het economisch, technisch, cultureel en maatschappelijk leven.

Deze vier studies worden parallel uitgevoerd zowel op basis van bestaand statistisch materiaal als door enquêtes.

9. In 1961 werd eveneens het resultaat bekend gemaakt van de enquête onder de migranten. De totale studie slaat op de analyse van 70.172 migranten, waarvan 9.661 in het Ieperse, 9.701 in het Diksmuidse en 50.810 in het Brugse.

Volgende rapporten werden gestencyleerd :

- « Ontleding van de bevolkingsmigratie in het Brugse » — Gebied I — (gemeenten : Koolkerke, St. Kruis, Assebroek, Oostkamp, St. Michiels, St. Andries, Varsenare, Lissewege, Brugge), 278 blz.
- « Ontleding van de bevolkingsmigratie in het Brugse » — Gebied II (gemeenten : Uitkerke, Blankenberge, Heist), 102 blz.
- « Ontleding van de bevolkingsmigratie in het Diksmuidse » — Gebied I — (gemeenten : Stuivekenskerke, Lampernisse, Oostkerke, Kaaskerke, Oudekapelle, St. Jacobskapelle, Nieuwkapelle, Pollinkhove, Lo), 252 blz.
- « Ontleding van de bevolkingsmigratie in het Diksmuidse » — Gebied II — (gemeenten : Leke, Keiem, Beerst, Vladslo, Bovekerke, Werken), 173 blz.

— « Ontleding van de bevolkingsmigratie in het Diksmuidse » — Gebied III — (gemeenten : Esen, Zarren, Woumen, Klerken, Reninge, Merkem, Noordschote, Houthulst, Diksmuide), 251 blz.

— « Ontleding van de bevolkingsmigratie in het Ieperse » (gemeenten : Brielen, Ieper, St. Jan, Vlamertinge, Zillebeke, Poperinge), 186 blz.

— « De definitieve migraties in de West-vlaamse gemeenten », 185 blz.

10. In opdracht van Westtoerisme werden de kengetallen betreffende het toerisme verder opgezocht en in korte nota's verspreid.

Tevens werd een nota opgemaakt over de statistische hulpbronnen bij de studie van het toerisme.

11. Teneinde het ontwikkelingswerk van de W.E.R. te kunnen oriënteren werden in 1961 de sociaal-economische verschijnselen in West-Vlaanderen verder gevolgd ; tevens werd documentatie aangelegd over die sectoren die het belangrijkste zijn voor de economische expansie van West-Vlaanderen.

In opdracht van privé-ondernemingen werden talrijke nota's opgemaakt over uiteenlopende onderwerpen ; voor de uitvoering van sommige opdrachten werd beroep gedaan op derden.

12. Het W.E.S. verleende tevens hulp aan studenten die een eindwerk dienden op te maken. In de loop van 1961 werd het W.E.S. door studenten bezocht van normaalscholen, scholen voor maatschappelijk dienstbetoon, hoger technisch onderwijs en universiteiten ; ook leraars kwamen zich in de loop van 1961 op het W.E.S. documenteren.

Van januari tot juli verbleven 3 stagiaires en van september tot eind december 2 stagiaires op het W.E.S.

WEST-VLAANDEREN OP GRAFIEK

De eerste grafiek geeft in relatieve cijfers een vergelijking tussen het verloop van de tewerkstellingscijfers van West-Vlaanderen en van het Rijk, waarbij de gemiddelde tewerkstelling in de periode 1951-1955 gelijkgesteld werd aan 100.

Deze grafiek wijst aan dat de tewerkstelling in West-Vlaanderen merkkelijk sneller stijgt dan in het Rijk in zijn geheel.

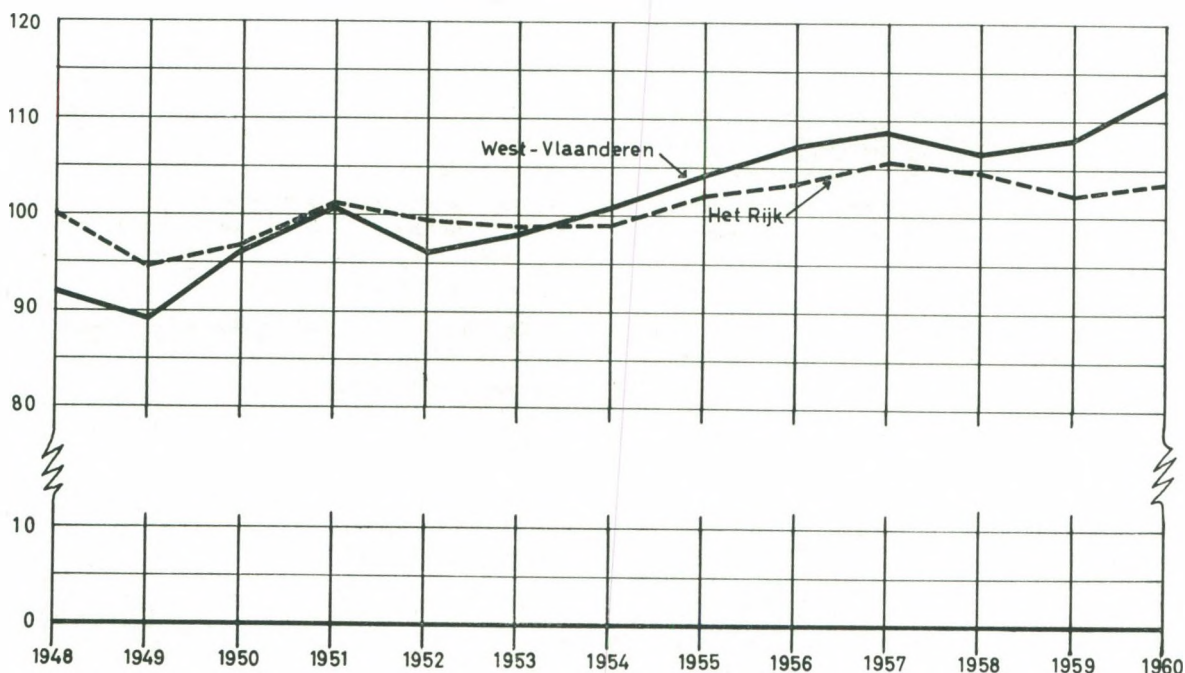
In het land bereikte het tewerkstellingspeil

100 in 1948 en bleef het praktisch onder dit peil tot in 1954. Slechts vanaf 1955 schommelt de index boven 100 met een maximum van 105,7 in 1957 om 103,6 te bereiken in 1960.

Daarentegen bedroeg de tewerkstelling in West-Vlaanderen in 1948 slechts 92 % van de gemiddelde tewerkstelling 1951-1955.

Sindsdien is de groei belangrijk zodat in 1960 de index 113,1 bereikt werd.

Evolutie van de tewerkstelling in West-Vlaanderen en in het Rijk in de periode 1948-1960 (periode 1951-1955 = 100)

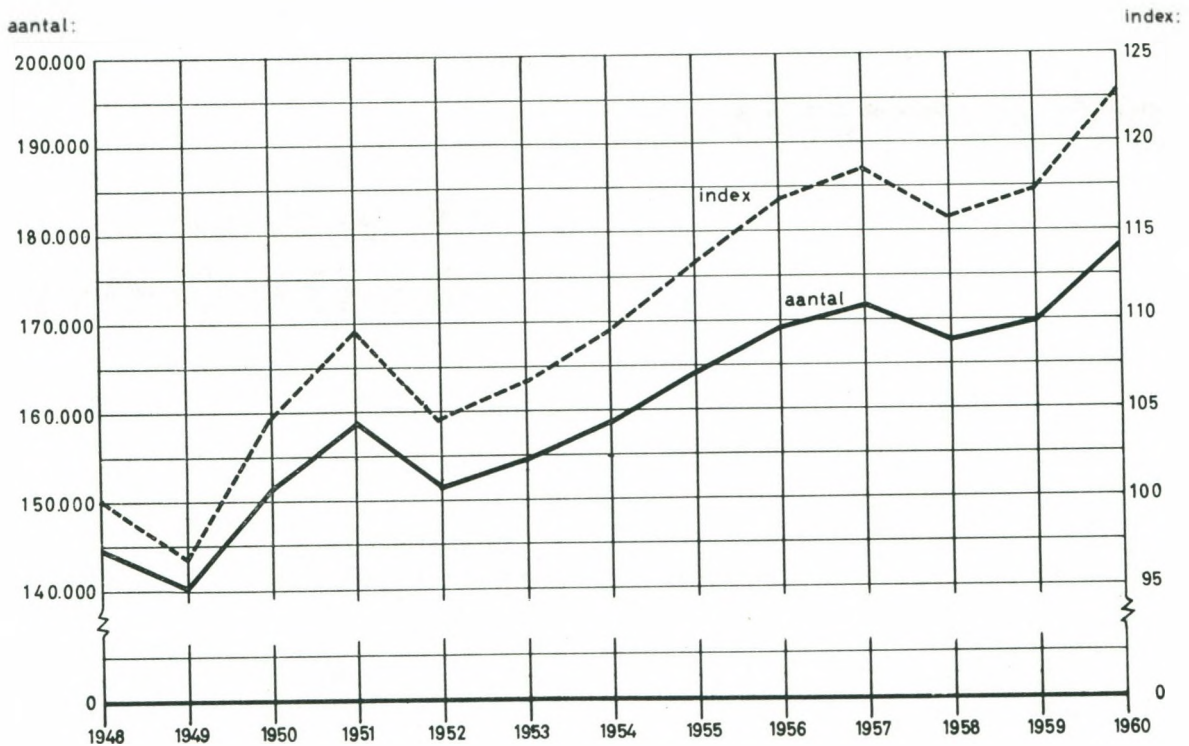

De tweede grafiek toont zeer duidelijk de groei van de tewerkstelling in de provincie West-Vlaanderen in de periode 1948-1960. De totale tewerkstelling steeg van 144.884 in

1948 tot 178.067 in 1960, wat een aangroei van 22,9 % vertegenwoordigt.

Doorheen de op- en neergaande beweging loopt onloochenbaar een stijgende tendens.

Evolutie van de tewerkstelling in West-Vlaanderen in de periode 1948-1960

BIJ

Reizen Wasteels

P.V.B.A.

G. LENOIR

Ooststraat 29, Roeselare

Tel. 21672 (2 l.)

MEER DAN 30 BURELEN IN BINNEN- EN BUITENLAND

GRATIS PRACHTIGE PROGRAMMA'S VERKRIJGBAAR

- onmiddellijke aflevering van spoor-, boot- of vliegtuigtickets met de erkende verminderde I.A.T.A. prijsreglementering (uitwijking, familietarief, heen en terug e.a.)

- voor Uw zaken-, verlof- of huwelijksreizen met gelijk welk transportmiddel.

DE BESTE SERVICE

SPECTRUM

van de

Westvlaamse EKONOMIE

TEXTIEL

De textielactiviteit in West-Vlaanderen bleef tijdens de laatste maanden op een hoog peil. Globaal lag dit zelfs iets hoger dan tijdens de laatste maanden van 1960. Nochtans was er een zekere interne verschuiving. Er was een opvallend herstel voor de vlasweefsels vooral tegenover de 1ste helft van het jaar. Verhoogde activiteit ook in de sektor épinglé en wollen tapijten. Verzwakking in de andere sectoren van de tapijtproductie.

In september en oktober 1961 bv. werden voor bepaalde dezer westvlaamse specialiteiten nieuwe rekordcijfers bij de uitvoer bereikt. De uitvoer van woltapijten bereikte in september 206 miljoen, de épingléweefsels in oktober 107 miljoen en de katoenen épinglé 56 miljoen. Met 555 ton bereikten ook de vlasweefsels in oktober een nieuw rekord, echter niet in waarde daar de gemiddelde prijzen der vlasweefsels verder afbrokkelden.

Zonder wellicht voor geheel het jaar 1961 het rekordcijfer van 1960 te overtreffen zal de totale uitvoer opnieuw de 5.000 ton overschrijden.

Over het jaar 1961 heeft de sektor fluweel en épinglé een vooruitgang geboekt van 8% bij de uitvoer, dit vooral in de wollen kwaliteiten. Het geheel van de sektor tapijten heeft het uitvoercijfer van 1960, zijnde 2.670 miljoen, geëvenaard in het voorbije jaar, dank zij een sterke toename van de wollen tapijten die het verlies bij de katoenen en jute-tapijten compenseerde.

Inzake uitvoerreglementering valt vooral de verdere evolutie in het kader van de Europese Economische Gemeenschap te noteren. Met het jaareinde werd een nieuwe 10% verlaging voor de industriële producten doorgevoerd. Thans heeft de afbraak 40% bereikt. De moeilijke besprekingen van de jaarwending om tot de overgang naar de tweede fase te komen, heeft geen nieuwe versnelling toegelaten met het jaareinde. Zij wordt echter thans mogelijk en kan gebeurlijk doorgaan einde maart, maar meer waarschijnlijk met juli 1962. Dit alles laat voor 1962 een verdere expansie van onze textieluitvoer naar de Europese landen voorzien, maar tevens ook een sterkere druk op de binnenlandse markt door toenemende invoer.

Te vermelden dat Oostenrijk ook een tariefverlaging (konjunktuurverlaging) van 10% heeft doorgevoerd op bijna alle industriële producten.

De bedreigingen die op de uitvoer der westvlaamse textielprodukten wegen, hebben tendenz eerder af te nemen ingevolge de plannen inzake handelspolitiek van President Kennedy.

De gebeurlijke toetreding van het Verenigd Koninkrijk tot de E.E.G. kan voor onze specialiteiten alleen gunstige gevolgen hebben daar de Commonwealth-landen de produktie ervan nog niet hebben aangevat en Engeland zelf een traditionele invoer ervan kent. De activiteit van begin februari heeft een zekere neiging tot verzwakking ingevolge het seizoenkarakter der textielspecialiteiten die gebonden zijn aan het meubelbedrijf. Normaal mag een herleving verwacht worden na de meubelbeurzen in Londen en Keulen die in de loop van februari plaats hebben.

De prijstendens is in het algemeen vast en voor de wol- en vlasartikelen eerder naar prijsverhoging gericht, voor de katoenartikelen bestaat eerder een neiging tot verdere prijsafbrokkeling.

A. Dequae.

LANDBOUW

Onderzoek in de westvlaamse landbouw

Het Westvlaams Economisch Studiebureau, belast met het opmaken van het Survey van de westvlaamse gewesten werkt op huidig ogenblik — in het kader van de tweede werkfase van dit survey — aan een grondig onderzoek van de landbouwvraagstukken in de provincie West-Vlaanderen.

22 westvlaamse gemeenten, verdeeld over alle landbouwstroken van de provincie, werden als type-landbouwgemeenten uitgekozen. Deze gemeenten zijn: in de **Polders**: Lo, Wulpen, St. Pieterskapelle, Ettelgem, Houtave en Oostkerke-bij-Brugge; in de **Zandstreek**: Ruiselede, Ichtegem, Ruddervoorde en Oedelem; in de **Zandleemstreek**: Aarsele, Izenberge, Krombeke, Zuidschote, Woumen, Voormezele, Zonnebeke, Gits, Hulste en Otegem; in de **Leemstreek**: Nieuwkerke en St. Denijs.

Het onderzoek heeft voornamelijk betrekking op de gezinssamenstelling van de landbouwersfamilies, de studie- en beroepsrichting der kinderen, de graad van geschooldheid en vakbekwaamheid der landbouwers, de bedrijfs grootte, de technische uitrus-

ting der bedrijven, de veestapel, de arbeidskrachten, het gemeenschappelijk gebruik van machines en werktuigen, pacht- en eigendomsverhoudingen, de huisvesting, het algemeen levenspeil der gezinnen en het verenigingsleven in het landbouwersmidden. Dit belangrijk onderzoek is het eerste dat in onze provincie op dergelijke schaal wordt georganiseerd. Het is wellicht overbodig in te gaan op het grote nut van dergelijk onderzoek op het provinciale vlak, vooral nu onze landbouw op een keerpunt van haar ontwikkeling is gekomen en het van zo groot belang is dat de kinderen uit de landbouwmiddens zich oriënteren naar een bedrijvigheid in andere economische sectoren.

Het nodige wetenschappelijke inzicht in de bestaande toestanden heeft tot nog toe steeds ontbroken, hoewel dit een eerste voorwaarde is om een doeltreffende voorlichting te verwoorden.

In het succes van het enkwest is de medewerking voelbaar van de grote landbouworganisaties, van de gemeentebesturen, van de heren arrondissement-commissarissen, van tal van overheidspersonen, die het belang van het enkwest hebben ingezien.

Voorlichtingsvergaderingen werden gehouden, waar gezaghebbende woordvoerders en medewerkers van het W.E.S., zich rechtstreeks tot de bedrijfshoofden hebben gericht, en geantwoord op de ophelderingen die er werden gevraagd.

De massale beantwoording der vragenformulieren bewijst dat de westvlaamse landbouwers zich bewust zijn van het grote belang dat dergelijk studiewerk heeft voor de klare kennis van toestanden en feiten in de landbouw; ongetwijfeld zal hun medewerking ertoe bijdragen de basis te leggen voor een vruchtbare aktie ten bate van de westvlaamse landbouw.

W.E.S.

VLASVEZEL

Het akkoord of gentlemen-agreement van Napels voorziet dat de West-Europese vlasspinneren hun aankopen van vlasvezels welke van niet-West-Europese oorsprong zijn, zullen beperken tot 20% van hun behoeften indien de vlasvezelbereiding instaat voor een beschikbaar stellen van 80% der behoeften door een minimum van 100.000 Ha. vlas te verbouwen.

Na heel wat discussies heeft men zich dit jaar opnieuw akkoord gesteld om het vlasareaal in de drie landen België, Frankrijk en Nederland voor 1962 op 100.000 Ha. te bepalen.

Het Belgisch aandeel in deze globale aanbrengrst is 30.000 Ha. Dit cijfer werd in 1961 niet bereikt niettegenstaande de regering een vlasteeltpremie van 1.250 F per Ha. toekende. Het is dan ook op grond van deze tekortkoming dat door de beroepsgroeperingen bij de centrale overheid werd aangedrongen opdat de vlasteeltpremie zou worden verhoogd. Dank zij het overleg tussen de Minister van Landbouw en de Minister van Financiën is nu een vlasteeltpremie van 2.000 F per Ha. voorzien.

De provincie West-Vlaanderen staat gewoonlijk in voor meer dan 1/3 van het Belgisch vlasareaal. In de sektor der vlasvezelbereiding konstateert men voor wat de aktiviteit der ondernemingen betreft een tegengestelde evolutie naargelang het gaat over kleine of middelgrote ondernemingen. Men stelt namelijk vast dat zelfstandige vlasbewerkeren en kleine ondernemers met een, twee of drie tewerkgestelde arbeiders, de beroepssektor verlaten terwijl het aantal tewerkgestelden bij patroons die over een eigen industriële uitrusting beschikken, een zekere toename kent.

Wij menen als nieuw feit te moeten signaleren dat het uitschakelen van het biologisch roten door de mechanische groenontschorsing van de vlasvezel, zich heeft ingeburgerd. Men beschikt dienaangaande over geen statistieken maar het aandeel van de groenonthouting in het geheel der vlasvezelbereiding wordt op 8 tot 10% geschat. De verruimde toepassing van deze verkorte bewerking werd aanvankelijk toegeschreven aan de hoog opgelopen prijzen van de jute, waardoor men deze textielgrondstof door goedkope harde vlasvezels heeft vervangen, hetgeen de vraag naar groenontschorste vezels heeft opgewekt.

Het blijkt nu dat de touwslagerij een vaste afnemer geworden is van groene ruwe vezels niettegenstaande de prijs van de jute zich heeft genormaliseerd. Het vlas wordt als vervanger van hennep door de touwslagerij opgenomen.

Nu de groenontschorste vezels een plaats op de markt veroverd hebben en door de vlasspinneren aandacht geschonken wordt aan de goedkope vlasvezels, ziet men een heropflakking van de opzoekingen om met niet gerote vezels gewoon vlassgaren en behoorlijk geweeftel te fabriceren. Er worden talrijke proefnemingen gedaan in de instituten en in de privé-ondernemingen. De bereikte resultaten schijnen nog niet aan de verwachtingen te beantwoorden, en men vindt weinig enthousiasme voor het verbruik van groene vlasvezels als spinmateriaal. De proefnemingen worden niettemin doorgezet.

A. Delbeke.

VISSERIJ

E.E.G.-beleid (II)

Het is reeds voldoende bekend, dat voor de visserij in E.E.G.-verband een dubbel regime geldt. Behalve de algemene schikkingen, is voor de visserij ook het regime voor de landbouw van toepassing.

In een vorige visserijbijdrage werd reeds gewezen op de dringende noodzaak om in E.E.G.-verband een gemeenschappelijke visserijpolitiek uit te bouwen. Nu na wekenlange moeizame besprekingen het Europees landbouwbeleid kon worden vastgelegd, staat de weg open om deze noodzaak te voldoen; het is zelfs meer dan waarschijnlijk dat bij het verschijnen van dit nummer een aanvang zal zijn gemaakt met de eerste besprekingen.

Ten aanzien van een Europees visserijbeleid zijn verschillende problemen aan de orde. Men mag echter verwachten dat twee vraagstukken een eerste toenadering zullen krijgen, nl. de stelsels van de minimumaanvoerprijzen en de steunverlening van de overheid.

In de partnerlanden is bij de aanvoer een of ander **systeem van minimumprijzen** in voege: dit betekent dat consumptiewaardige vis die in de openbare markt een vastgestelde prijs niet behaalt, uit de markt wordt genomen en verwezen wordt naar de vismeelfabrieken. Deze minimumprijzen beogen in principe een « bodem » in de markt te leggen en mede hierdoor de reders en de vissers een zekere minimumopbrengst te garanderen.

In beginsel wijken de stelsels van minimumprijzen van de Lid-Staten niet van elkaar af, doch de toepassingsmodaliteiten vertonen zekere verschillpunten.

In Nederland bestaan naast de publiekrechtelijke minimumprijzen, die door het Visserijchap en het Produktschap voor Vis en Visprodukten worden vastgelegd, ook privaatrechtelijke prijsregelingen (b.v. voor gezouten haring) die door de reders wor-

BANK VAN BRUSSEL N. V.

VOOR UW
INVESTERINGS-
KREDIETEN
FINANCIERINGEN
BELEGGINGEN
HANDELSRELATIES
MET HET
BUITENLAND

tot uw dienst

4 BIJHUIZEN
EN MEER DAN

100

AGENTSCHAPPEN IN

WEST-VLAANDEREN

den bepaald. In West-Duitsland stelt een private redersorganisatie (de See Absatzgesellschaft) de prijzen vast. In Frankrijk is slechts in een drietal havens een private prijsregeling van kracht. In België geschiedt de prijzensvaststelling door de overheid in samenwerking met de reders.

De minimumprijzen zelf lopen aanzienlijk uit elkaar ; de prijzen liggen het hoogst in West-Duitsland en het laagst in Nederland. De fondsen die voor de werking van een minimumprijzenstelsel noodzakelijk zijn, worden in Nederland, West-Duitsland en Frankrijk door de reders gefinancierd, nl. door middel van een heffing op de aangevoerde hoeveelheid of waarde. In België is een gemengde financiering reders-overheid in voege.

De opgevangen vis — t.t.z. de vis die de minimumprijns niet bereikt — wordt in de partnerlanden in principe verkocht aan de vismeelfabrieken. In West-Duitsland wordt deze vis ook wel bestemd voor export, terwijl in België deze vis ook verkocht wordt aan drogerijen - zouterijen, forellen- en nertskekerijen.

Bij de besprekingen over het gemeenschappelijk visserijbeleid zullen de minimumprijzenregelingen van de partnerlanden uitvoerig geanalyseerd en vergeleken worden en zal gezocht worden naar meer gemeenschappelijke bases. Speciaal lijkt inzake hoogte van de prijzen en bestemming van de opgevangen vis een afstemming noodzakelijk te zijn, terwijl anderzijds in dit verband de door de Franse visserijkringen voorgestane intercommunautaire heffing in het daglicht zal worden gesteld.

De volgende maal zal het vraagstuk van de steunverlening door de overheid behandeld worden.

P. Hovart.

HAVENS

Zeebrugge in 1961

In de loop van het jaar 1961 zijn er te Zeebrugge-Brugge 1.774 zeeschepen met een gezamenlijke Belgische netto-tonnemaat van 2.603.520 ton binnengekomen, tegenover 1.679 eenheden met in totaal 2.825.707 ton in 1960.

Uit deze gegevens kan men afleiden dat de gemiddelde tonnage van 1.683 ton in 1960 tot 1.468 ton in 1961 evolueerde. Er kwamen dus meer coasters. Het mislukken van de aardappeloogst in Engeland veroorzaakte er de massale invoer van aardappelen o.a. uit onze gewesten. Deze verscheping gebeurde hoofdzakelijk gedurende de maand juli aan boord van grotendeels onder Nederlandse en Britse vlag varende kustvaarders. Vooral tengevolge van deze trafiek met schepen van geringe tonnemaat werd voor 1961 een hoger aantal schepen geregistreerd. De export van aardappelen steeg van 11.595 ton in 1960 tot 35.972 ton in 1961.

Ingevolge de rampspoedige stakingen rond de jaarwisseling 1960-61 moest het treinveer Zeebrugge-Harwich zich beperken tot 729 overvaarten in 1961, tegen 759 in 1960.

De drie Brugse afbraakwerven namen in 1961 26 vaartuigen met 40.527 ton voor hun rekening. In 1960 waren er slechts 25 bodems, samen 30.425 ton metend, ontmanteld geworden. De toename in deze tak bedraagt dus 1/3, zeer zeker een schitterend resultaat ! Hoe marktgevoelig het slopersbedrijf is illustreert het feit dat er in het eerste halfjaar van 1961 reeds 37.013 ton arriveerden ; het tweede semester werd gekenmerkt door een even plotse als

snelle stijging van de prijzen van tweedehands-schepen.

Besluitend mag van het jaar 1961 worden gezegd dat het een jaar was van hoopvolle verwachtingen in verband met de toekomst als superhaven die Zeebrugge thans verzekerd is.

Op het ogenblik dat iedereen de waarde van de buitenhaven als aanloophaven voor schepen met grote tonnemaat schijnt te erkennen, en dat de nodige werken om de haven aan te passen snel in uitvoering worden gebracht, past het ook een blik te werpen op wat er achter ligt, we bedoelen de binnenhavens van Zeebrugge en Brugge en het Boudewijnkanaal.

Wat mogen we van 1962 verwachten? Zeer grote passagiersschepen zullen aanleggen. Zodoende neemt onze westvlaamse kusthaven haar plaats in tussen de voornaamste transatlantische havens.

De « Seven Seas » loopt binnen op uitreis op 8 april, 6 mei, 3 juni, 3 juli en 12 september, thuisvarend op 30 april, 28 mei, en 4 oktober. De « Home-ric » stoomt Kanadawaarts op 24 april, 13 mei, 1 juli en 9 oktober. De Noorse luxe-liner « Bergensfjord » komt op kruistocht op 29 juli. Het orgelpunt wordt geplaatst door de « Hanseatic » — 30.030 brutoton — die op 14 mei en 2 juni wordt verwacht.

De Amerikaanse petroleummaatschappij Sinclair heeft in 1961 beslist een uitgestrekt depot in de voorhaven van Zeebrugge te installeren. De montage van zes tanks, met een gezamenlijke capaciteit van 100.000 ton, werd aangevangen en zal geëindigd zijn in mei 1962; op dat tijdstip worden de eerste reuzetankers verwacht.

Nog nooit waren de vooruitzichten zo gunstig.

E. Lepeer.

TOERISME

Wetenschappelijk marktonderzoek van toerisme in West-Vlaanderen

Tijdens de bijeenkomst van de burgemeesters der toeristische steden en gemeenten van West-Vlaanderen met de Heer Bertrand, Minister van Verkeerswezen, op het Provinciaal Hof te Brugge, heeft Ridder P. van Outryve d'Ydewalle, Gouverneur, Voorzitter Westtoerisme, een belangrijk voorstel gedaan inzake toeristisch marktonderzoek, dat zeer ruime weerklank gevonden heeft in de pers.

In zijn toespraak wees de Heer Gouverneur op de noodzakelijkheid een grondige kennis te hebben van de toeristische vraag, de verschuivingen in vraag en aanbod van toeristische diensten en van de eigenlijke evolutie van de toeristische bedrijvigheid.

1. Op huidig ogenblik is het onmogelijk aan de hand van de logeernachtenstatistiek aan marktonderzoek te doen of er behoorlijke richtlijnen uit te halen voor de toeristische propaganda. Dit geldt vooral voor de kust: zo doen bijvoorbeeld grote massa's toeristen aan eendagsbezoek en voltrekken zich vele logeernachten van personen van Belgische nationaliteit; over de lokalisatie van beide categorieën is niets bekend. Marktonderzoek ligt aan de basis van al de moderne nijverheden. Het toerisme is een nijverheid die specifieke goederen produceert en specifieke diensten levert.

2. In het kusttoerisme voltrekken zich aanhoudend verschuivingen die specifiek zijn voor dit toeristisch

gewest. In de kunsthistorische steden is bijvoorbeeld de hotellerie de hoeksteen van de toeristische logieskapaciteit. Aan de kust zijn sinds jaren verschuivingen waar te nemen welke ten nadele uitvallen van het hotelwezen. Vragen zijn: welke is de betekenis van het hotelwezen voor de toeristische toekomst van de kust. In hoeverre geniet de regionale verkoop van het eendagstoerisme en weekendtoerisme en hoe kan hierin verbetering gebracht worden. Deze vraag heeft des te meer betekenis daar heel wat toeristen van Franse oorsprong aan eendags- en weekendtoerisme doen en het stimuleren van hun verteer een overheveling is van koopkracht in een deviezenaanbrengst.

3. Teneinde jaar per jaar de toeristische bedrijvigheid te kunnen volgen zou best jaarlijks een toeristische index opgemaakt worden. Deze index zou gebaseerd worden op de evolutie van vele toeristische diensten (hotel, appartement, verhuuragent-schappen, verkoop van produkten, verkeer) en steunen op een steekproef per categorie.

Buiten deze drie punten zijn nog vele onbekenden in het toerisme en zou deze bedrijfstak zekerlijk gediend zijn door permanent onderzoek. Na enkele tijd zouden ook — door de grondige kennis van het geheel — richtlijnen kunnen opgesteld worden voor specifieke problemen als ruimtelijke ordening, verkeer, nieuwe logiesvormen, enz.

Dit permanent onderzoek zou echter best per toeristische zone gebeuren. Zo zijn de toeristische problemen en hun oplossing grondig verschillend tussen de Ardennen en de Kust, België's enige gebieden waar het toerisme alleen aan de basis ligt van het vreemdelingenverkeer en waar grote kapitalen in het toerisme werden geïnvesteerd.

In antwoord op het verzoek van Ridder P. van Outryve d'Ydewalle, Gouverneur, heeft de Heer Bertrand, Minister van Verkeerswezen, op 5 februari een toelage vanwege zijn departement toegezegd om het wetenschappelijk marktonderzoek aan te vangen.

Westtoerisme.

STEDEBOUW, HUISVESTING EN RUIMTELIJKE ORDENING

Goedgekeurde bijzondere plannen van aanleg

Gemeente	B.P.A.	K.B.	Aard
Rekkem	Centrum	13.9.61	woningen
Gullegem	Gouden Bank	13.9.61	woningen
Izegem	De Mol	5.10.61	woningen
Wevelgem	Bissegemstraat	8.10.61	woningen
Marke	Kloosterstraat	8.10.61	woningen
Zandvoorde	Oudenburgstraat	8.10.61	woningen
Comines	nr 3 C Morte-Lys	4.10.61	woningen
Lichtervelde	Callewaertstraat	8.10.61	woningen
Bissegem	Hugo Verrieststr.	23.10.61	woningen
Klemskerke	De Heide	4.12.61	woningen
Waregem	Molenwijk	1.12.61	woningen
Bredene	Groenendijkstr.	13.12.61	woningen
Oostkamp	Centrum Noord	18.12.61	woningen
Oostkamp	Centrum Kerk	18.12.61	woningen
Waregem	Nieuwenhove	18.12.61	woningen

WEST-VLAANDEREN

WERKT...

IEPER

Op 28 februari heeft Z.M. Koning Boudewijn een bezoek gebracht aan de firma N.V. Weefautomaten Picañol te Ieper.

Z.M. Koning Boudewijn werd er verwelkomd door Ridder P. van Outryve d'Ydewalle, Gouverneur, de Heer A. Dehem, burgemeester en de direktie van de firma.

Dit bezoek gaf Z.M. de Koning gelegenheid contact te nemen met dit groeiend bedrijf en met de talrijke tewerkgestelden.

BRUGGE

* Op 27 februari werd te Brugge het Revalidatiecentrum voor visucelgehandikaptent officieel geopend; het centrum is gelegen in de Baliestraat, 17.

* De « Cimenterie d'Obourg » heeft beslist aan het groot handelsdok te Brugge een betoncentrale op te richten. De gehuurde oppervlakte belooft 3.400 m².

* De firma Wardenier zal aan het groothandelsdok uitbreiding nemen; hiertoe werden 5.000 m² in huur genomen.

* De Polderzaadcentrale Jules Dumon te Brugge, welke hoofdzakelijk de teelt en konditionering van keurzaaigranen, gedroogde konsumptierwten en brouwergerst tot doel heeft, boekte sedert de oprichting van haar nieuwe gebouwen in 1957 een zo snelle stijging van haar omzet, dat reeds in 1959 werd overgegaan tot de oprichting van een 31-meter hoog torengedebouw waarin de diverse machines batterijgewijze werden opgesteld.

BEERNEM

Nieuwe veevoederfabriek De Pré.

Op 14 december 1961 werd de moderne automatische veevoederfabriek De Pré ingehuldigd.

De prachtige uitbouw, de combinatie van de op elkaar ingestelde machines, het elektrisch brein, en zoveel kleine technische details zijn het resultaat van maandenlange studies, gesteund door bezoeken aan talrijke moderne installaties in Nederland, Engeland, Denemarken, Duitsland en Frankrijk.

De oude gebouwen besloegen een oppervlakte van nagenoeg 500 m² en waren 20 meter hoog; de nieuwe installatie beslaat 1.400 m² en heeft 35 meter hoogte. De tewerkstelling steeg van 10 in 1951 tot 50 in 1961.

RUMBEKE

Begin november 1961 werd, onder de benaming Dremefa - België, een Naamloze Vennootschap met Belgisch en Nederlands kapitaal opgericht.

De benaming is ontleend aan N.V. Drefema (Drexler - metaalwarenfabriek) te Doesburg (Nederland), producent van T.V.-antennes en van stampmateriaal in metaal.

De Belgische firma zal, op basis van de licenties van de Nederlandse firma, de produktie van T.V.-antennes en van stampmateriaal in metaal verzekeren. Deze produktie is bestemd voor België, Luxemburg en Frankrijk.

Via bemiddeling van de W.E.R. werd een leegstaand gebouw opgezocht; een akkoord tot aankoop werd bereikt en de firma heeft de gebouwen aangekocht van een vroegere firma te Rumbeke.

De produktie is definitief gestart begin januari en de tewerkstelling werd reeds opgedreven tot 25 arbeiders.

TORHOUT

Op zaterdag 27 januari 1962 werd het industriepark te Torhout officieel geopend.

Door zeer vlotte samenwerking tussen het Stadsbestuur, het Economisch Studiecomité en de W.E.R. kon dit industriepark worden verwezenlijkt op basis van het K.B. van 18.9.1961 en in toepassing van de regionaal-economische wetgeving van 18 juli 1959. Dit industrieterrein heeft een oppervlakte van 20 ha.

Naast het Provinciaal Instituut voor Veeziektenbestrijding zijn drie fabrieksgebouwen afgewerkt of in opbouw.

Meubelfabriek « Thor »

Deze familiale onderneming, gesticht in 1918, werd in 1952 omvormd tot P.V.B.A. De groei van de onderneming bracht mede dat naar nieuwe terreinen diende te worden uitgezien. Uiteindelijk werd 1 1/2 ha nijverheidsgrond van de stad Torhout aangekocht.

Op het huidig ogenblik zien we dat ruim 4.000 m² bebouwd zijn en dat in het complex een tewerkstelling zal zijn van 50 arbeidskrachten.

De produktie van het bedrijf zal lopen van het gewone meubel in neo-rustiek tot het massieve rustieke stijlmeubel.

Wasserij « De Boeyaerd »

Deze firma deed als eerste een aanvraag tot de aankoop van een terrein langs de Industrielaan.

De nieuwe wasserij « De Boeyaerd » heeft een oppervlakte van 300 m² en is voorzien van twee grote ultramoderne zelfwaskabines, een rol, zwierder, droger en een hemdenpersgroep waar 20 hemden per uur kastklaar kunnen gemaakt worden. Deze familiale onderneming stelt tevens 5 personeelsleden tewerk,

Metaalkonstruktie « Tormeco »

De P.V.B.A. Tormeco (Torhoutse Metaalconstructie) werd onlangs opgericht met het oog op het vervaardigen van metaalconstructies voor het bouwbedrijf, voornamelijk het fabriceren en plaatsen van metalen ramen en deuren.

In de loop van 1962 is reeds een tewerkstelling voorzien van 20 tot 25 man. De fabrieksgebouwen zijn in opbouw op het industrieterrein.

Melkerij « Kosto »

De melkerij « Kosto » werd gesticht in 1954 met als uitsluitend doel hoge kwaliteits-drinkmelk te verzamelen en te verkopen.

De dagelijkse productie is op 6 jaar tijd tot 5.000 liter gestegen of ongeveer 2.000.000 liter per jaar. Deze hoeveelheid wordt bedeed in ongeveer 200 scholen en ook hospitalen en klinieken van beide Vlaanderen. De grote specialiteit van Kosto is de konsumptiemelk AA.

HEULE

Verffabrieken « de Clerck & Co »

Dit bedrijf werd reeds in 1844 opgericht, maar kende na de jongste wereldoorlog een snelle uitbreiding. Het industrieel kompleks strekt zich uit over meer dan 2 ha. De productie bestaat uit verven en lakken, zowel voor gebouwenbeschikking als voor nijverheidsdoeleinden.

Onlangs werden de nieuwe opzoekingslaboratoria ingehuldigd door de Heer A. De Clerck, Minister van Middenstand.

KORTEMARK

Nieuwe installaties van conservenfabriek « Star »

Op 2 december werden te Kortemark de nieuwe installaties ingehuldigd van de N.V. Ets. Talpe — Conserven Star.

Deze firma, in 1907 gesticht door

dhr. Aimé Talpe, is ondertussen uitgegroeid tot de grootste onderneming in het arrondissement Diksmuide-Veurne. Tijdens het hoogtepunt van het seizoen worden ongeveer 400 personen tewerkgesteld. De jaarlijkse productie bedraagt thans reeds 10.000 ton. Praktisch alle groenten worden er bewerkt: erwten, bonen, wortelen, spinazie, selder, schorseneren, asperges, enz. Sinds enkele jaren is er in de streek rond Kortemark een merkbare vooruitgang van de groentekultuur, zodat niet alleen de Belgische maar ook reeds een paar Nederlandse fabrieken hun erwten bij de Westvlaamse landbouwers kopen.

Konservenfabriek « Star » heeft nu een productiepeil bereikt dat haar op de tweede plaats brengt in België. De tien laatste jaren is het productiecijfer vertiendubbeld, de bebouwde oppervlakte der installaties verdubbeld en de gemiddelde personeelssterkte vervierdubbeld.

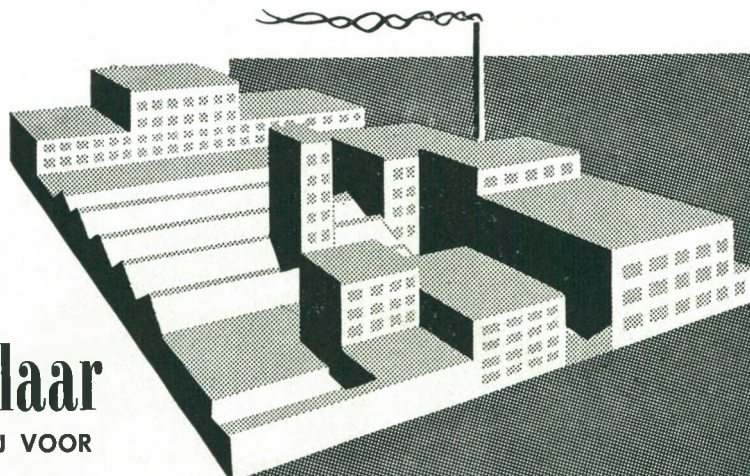
Uitrusten Bouwen Moderniseren Uw bedrijfskapitaal aanvullen

stelt een financieringsprobleem
voor U

industriële, handelaar

DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ VOOR

KREDIET AAN DE NIJVERHEID

Nieuwe uitbreiding
van uw onderneming
dank zij de N.M.K.N.

zal U de best passende oplossing voor uw eigen geval bezorgen

- Kredieten op halflange en lange termijn
- Voordeel van de speciale wetten (wetten v. 24.5.59, 17.7.59, 18.7.59)

De termijnrekeningen en rekeningen met opzegging

van 3 maand en 6 maand, de hoogste rentevoeten, geven U de mogelijkheid uw tijdelijk beschikbare gelden te doen renderen.

Algehele veiligheid — Voordelig rendement — Vrij van mobiliënbelasting — Zonder kosten

REGIONALE ZETEL VOOR OOST- EN WEST-VLAANDEREN

GENT: Bisdomein 5, tel. 25.51.95 & 83

KORTRIJK: iedere maandagnamiddag ten kantore van de Nationale Bank van België te Kortrijk, Doornikstraat 38

BRUGGE: elke eerste en derde donderdagnamiddag van de maand, ten kantore van de Nationale Bank van België te Brugge, St.-Jansstraat 11.

KORTRIJK

★ Op zondag 4 februari opende N.V. R. Verwee en Zonen te Kortrijk de eerste zelfbedieningszaak voor kleinhandelaars in voedingswaren en onderhoudsprodukten onder de benaming « Cash ».

★ « Week van de Huisvesting »

Het Gewestelijk Comité voor de Huisvesting der provincie West-Vlaanderen organiseerde van 10 tot 17 december jl. in de Groeninghe-stede een « Week van de Huisvesting ».

De tentoonstelling werd door dhr. Gedeputeerde Monballyu, Voorzitter van het Gewestelijk Comité voor Huisvesting, geopend in aanwezigheid van talrijke personaliteiten. De doelstellingen, die de organisatoren voor ogen hadden, waren welomschreven :

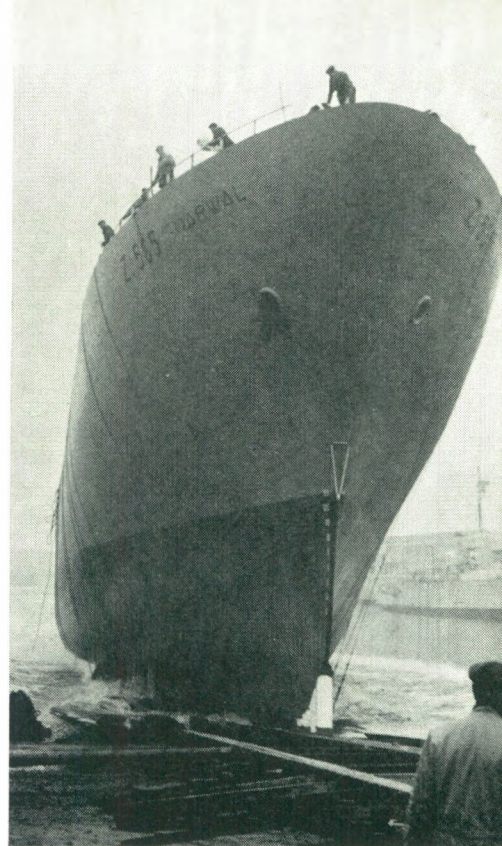
- groots opgezette informatieve actie bij het groot publiek ;
- intense belangstelling wekken bij de grotere jeugd ;
- de gemeentebesturen richten tot een geordend huisvestingsbeleid.

★ Hoger Instituut voor Vreemde Talen

De Vrije Sint-Jozefbibliotheek, bij het Sint-Jozefinstituut, Plein 26, Kortrijk, richtte in september 1961 een Hoger Instituut voor Vreemde Talen op.

Voor het eerste jaar reeds werden 364 kursisten uit 54 Westvlaamse gemeenten ingeschreven. De kursussen : Frans, Engels, Duits, Spaans, Italiaans, Russisch, leiden na drie jaar, tot een door de Staat erkend B3/B1 diploma. De kursussen Latijn (2 j.) en Grieks (1 j.) bereiden voor tot de Centrale Commissie.

Naast de allernieuwste technische audio-visuele hulpmiddelen en alle leerkrachten die licentiaat of doctor in de filologie zijn, voorziet het taalstituut voor september 1962 voor alle talen ook een leerkracht uit het land van herkomst, zoals nu reeds voor Frans, Spaans, Italiaans en Russisch. Een bibliotheek van meer dan 20.000 boekdelen en 150 tijdschriften in leeszaal, gerieft de kursisten voor Nederlands, Frans, Engels, Duits, Spaans, Italiaans, Russisch.

OOSTENDE

★ Tewaterlating van diepvriestreiler

Op zaterdag 9 december 1961 werd te Oostende de diepvriestreiler « Z. 565 Narwal » tewatergelaten in aanwezigheid van talrijke personaliteiten o.m. Minister Bertrand, Z. E. Mgr. De Smedt, burgemeesters en parlementairen.

De « Narwal » is in aanbouw op de werven van de N.V. Verenigde Werkhuizen Scheepswerven Beliard Murdock te Oostende voor rekening van de Maatschappij voor Hoogzeevervisserij N.V., Pathoekeweg, 48, Brugge.

De bouw van dit schip brengt talrijke innovaties.

De « Narwal » heeft een lengte over alies van 70,57 m., een breedte van 11,50 m. en een holte tot bakdek van 10,10 m. Zijn tonnemaat zal ongeveer 1.500 BRT bedragen. Zijn snelheid zal 15,5 knopen bereiken. De inrichtingen, voorzien voor een 44-koppige bemanning, zullen zeer gerieflijk zijn.

★ Eerste paal voor nieuwe scheepswerf

In aanwezigheid van verschillende personaliteiten werd op dinsdag 23 januari jl., te Oostende overgegaan tot het inheien van de eerste paal voor een nieuwe scheepswerf van de « Verenigde Oostendse Scheepswerven ».

Die paal maakte deel uit van 156 palen van 21 meter lengte, die zullen nodig zijn om het kunstwerk,

MOEN

Nieuw gemeentehuis Moen

Op zondag 17 december 1961 werd te Moen het nieuw gemeentehuis plechtig ingehuldigd in aanwezigheid van talrijke personaliteiten

waaronder de heren Ministers Dequae en De Clerck.

Tijdens de Akademische Zitting in de Raadszaal werd de feestrede gehouden door de heer J. Pattyn, economisch adviseur W.E.S., over het thema « Zuid-West-Vlaanderen in expansie ».

een elektrische scheepslift van 78 m. lengte met een hefvermogen van 2.650 ton, te dragen. Deze scheepslift zal een schip van die grootte in 10 minuten uit het water kunnen heffen.

Ook de bouw van een grote voormontagehall van 150 meter lengte, drie overdekte montagehallen, een overdekte loods voor motorjachten met schrijnwerkerij, een zaal voor werktuigmachines, magazijnen, platenpark, wasplaats, een eetzaal voor het personeel, werd aangekondigd.

Men berekent de tewerkstelling op 306 tot 400 man.

ROESELARE

Ter gelegenheid van het eeuwfeest van de aanvang der werken tot het aanleggen van het kanaal van Roeselare naar de Leie (1862) schrijft het stadsbestuur van Roeselare een prijsvraag uit voor een monografie over: « De ontwikkeling der Economische Bedrijvigheid in en om de haven van Roeselare ».

WAASTEN

Op donderdag 4 januari bracht de Bestendige Afvaardiging onder leiding van Ridder P. van Outryve d'Ydewalle, Gouverneur, alsmede afgevaardigden van de W.E.R., een bezoek aan de firma « Le Grès de Warneton » te Waasten/Warneton.

De fabrieken zijn gelegen tussen de baan naar Rijsel en de Leie, waarop de firma een kaai heeft. In de fabrieken zijn twee afdelingen die respectievelijk sanitaire apparaten in vuurklei en in porcelein vervaardigen.

De maandelijkse productie bedraagt 14.000 apparaten. De totale oppervlakte bedraagt meer dan 20.000 m². De afdeling vuurklei dateert van 1930 en de afdeling porcelein startte in 1955. De tewerkstelling bedraagt 6 bedienden en ongeveer 150 arbeiders.

ZANDVOORDE-BREDENE

In een der laatste dagen van het jaar 1961 werd in het gemeentehuis van Zandvoorde (Oostende) een belangrijke vergadering belegd, gewijd aan de aanleg van industriezones in Zandvoorde en Bredene.

Aan de vergadering namen deel: afgevaardigden van de twee gemeentebesturen, afgevaardigden van het Ministerie van Openbare Werken, Algemene Directie van de Stedebouw en de Ruimtelijke Ordening, de Heer Commissaris voor de Stedebouw van de Kust, afgevaardigden van de stedekundige

dienst bevoegd over Zandvoorde en Bredene.

Inzake uitstippeling van een industrieterrein werden zeer bemoedigende resultaten bereikt, waarbij belangrijke verkeersvraagstukken, die oprijzen aan de periferie van de Oostendse agglomeratie, niet werden uit het oog verloren.

ALGEMENE VERGADERING WESTVLAAMSE EKONOMISCHE RAAD — 17 februari 1962

Te 14.30 u. ging de Statutaire Algemene Vergadering in het Provinciaal Hof te Brugge door.

Te 15.30 u. volgde de slotzitting:

Ridder P. van Outryve d'Ydewalle, Algemeen Voorzitter W.E.R. sprak het inleidingswoord uit.

Dhr. O. Vanneste, directeur W.E.S. sprak over de werking van de W.E.R. in 1961.

Dhr. A. Dequae, Minister van Financiën, behandelde het thema « Fiskaliteit en economische expansie ».

Dhr. H. Smislaert, Bestendig Afgevaardigde en Voorzitter van de Raad van Beheer W.E.R., hield de slotrede.

VOORLICHTING WESTVLAAMSE EKONOMISCHE PROBLEMATIEK

Dhr. O. Vanneste, Directeur W.E.S.: Brugge (30 november en 17 december), Wevelgem (8 januari), St.-Andries (20 januari), Leuven 30 januari), Brugge (2 februari), Roeselare (15 februari).

Dhr. J. Pattyn, economisch adviseur W.E.S.:

Moen (17 december), Ooigem (8 januari), Westouter (17 februari), Westouter (24 februari).

In verband met het enkwest in de Westvlaamse landbouw werden voorlichtingsvergaderingen georganiseerd:

Dhr. Ir. Demeyere:

Zuidschote (19 januari), Voormezele (29 januari), Nieuwkerke (30 januari).

Dhr. P. Devos:

St.-Denijs (27 december), Hulste (21 januari), Krombeke (25 januari), Zonnebeke (28 januari).

Dhr. M. Zwaenepoel:

Ruddervoorde (19 december), Oostkerke (19 december), Lo (21 december), Woumen (8 januari), Etelgem (23 januari), Wulpen (7 februari).

Aarsele (19 december), Ruiselede (14 januari), Gits (21 januari), Oedelem (23 januari).

BELGISCHE RADIO EN TELEVISIE - BRUSSEL

17 februari: uitzending B.R.T. over economische evolutie en toekomstperspectieven van West-Vlaanderen. Namen deel Ridder P. van Outryve d'Ydewalle, Gouverneur, de Heren G. Declercq en O. Vanneste.

24 februari: uitzending B.R.T. over grens- en seizoenarbeid. Namen deel: de heren A. Declercq, J. Declercq, Depreeuw, A. Pottilius, O. Vanneste.

P.R.T. WEST-VLAANDEREN

In de sociaal-economische rubriek werden lezingen gehouden door

November:

23 Ir. F. Bockstaele, Directeur van het Onderzoek- en Voorlichtingscentrum voor Nijverheidsteelten te Rumbekke: « Hop, edelste landbouwgewas ».

30 Ir. F. Bockstaele: « Groente- teelt verhoogt de produktiviteit van de familiale landbouwarbeidskrachten ».

December:

7 J. Declercq, Directeur van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening te Kortrijk: « Verzekert men zijn toekomst voldoende? »

14 J. Declercq: « Zijn er nog mogelijkheden in het textielbedrijf? »

21 A. Delbeke, Directeur Algemeen Belgisch Vlasverbond: « De evolutie van het vlas onder oogpunt van de tewerkstelling ».

28 P. Demeyere, Studietechnicus bij het Produktiviteitscentrum West-Vlaanderen: « De activiteit van het produktiviteitscentrum in West-Vlaanderen ».

Januari:

4 Ir. J.M.L. Demeyere, Hoofd Afdeling Ruimtelijke Ordening W.E.S.: « In Memoriam Leon Bekaert ».

11 Ir. J.M.L. Demeyere: « De volksen nijverheidstelling ».

18 Ir. J.M.L. Demeyere: « Landbouwonderzoek in West-Vlaanderen ».

25 Ir. J.M.L. Demeyere: « Studieoriëntering van de jeugd ».

Februari:

1 O. Vanneste, dir. W.E.S.: « Enquête Landbouw ».

8 O. Vanneste: « Wetten ter bevordering van de economische expansie ».

15 O. Vanneste: « Noord-Frankrijk, afzetmarkt ».

22 O. Vanneste: « Mogelijkheden kleinbedrijf ».

SIEMENS

Waarom U zo belasten !

Wanneer U met slechts één
SIEMENS telefoontoestel
iedereen kunt bereiken

Documentatie en gratis bestek
zonder enige verbintenis.

Telefooninstallaties aan-
genomen door de R.T.T.

S. A. **SIEMENS** N. V.

116, steenweg op Charleroi, Brussel 6 — Tel. 38.60.80

OPENBARE WERKEN

Het bulletin Vragen en Antwoorden van de Kamer der Volksvertegenwoordigers dd. 23.1.1962 publiceert statistische gegevens over de per provincie door het Wegenfonds tussen 1955 en 1961 vastgelegde bedragen (in milj. F.) :

Jaar	West-Vlaanderen	Algemeen totaal	% van West-Vlaanderen en Rijks totaal
1955	53	528	10,7
1956	84	3.379	2,5
1957	130	1.561	8,3
1958	174	2.640	6,6
1959	145	2.400	6,1
1960	216	2.536	8,5
1961	71	3.040	2,3
Totaal	873	16.084	5,4

De Westvlaamse bevolking bedroeg 11,7% van de Rijksbevolking. De oppervlakte van de provincie West-Vlaanderen vertegenwoordigt 10,6% van de totale oppervlakte van het land.

SPOORWEGVAK STEENBRUGGE - SIJSELE

In het Belgisch Staatsblad is het Koninklijk Besluit dd. 3 januari 1962 verschenen, waarbij de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen gemachtigd wordt het baanvak Steenbrugge-Sijsele definitief af te schaffen.

Het innemen van het bed van dit afgeschafte baanvak in het wegen-net zal van zeer grote betekenis zijn voor het wegenknooppunt Brugge en namelijk voor het verkeer van zuid naar noord langs de oostrand van de Brugse agglomeratie.

TELLING DER VOLLEDIGE WERKLOZEN OP 30-6-1961

De Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling publiceerde zopas de resultaten van de jaarlijkse telling der volledig werklozen op 30-6-1961.

Het aantal volledig werklozen in West-Vlaanderen bedraagt 13.038, waarvan 10.597 mannen en 2.441 vrouwen.

Het aandeel van West-Vlaanderen in de volledige werkloosheid van het Rijk beliep in 1961 15,3% tegenover 17,6% voor de jaren 1953-57; alhoewel reeds een vooruitgang te merken is, blijft het werkloosheidsaandeel (15,3%) van West-Vlaanderen nog boven het bevolkingsaandeel (11,7%).

Ingedeeld naar geslacht telt West-Vlaanderen in de werkloosheid een aandeel van 16,3% mannen en 11,9% vrouwen.

Onderverdeeld naar geschiktheid wordt vastgesteld dat het aantal normaal geschikten hoger ligt in West-Vlaanderen (43,4%) dan in het Rijk (32,6%).

De verdeling van de werklozen naar leeftijd toont aan dat West-Vlaanderen in vergelijking met het Rijk een relatief laag aantal oudere werklozen heeft. In West-Vlaanderen belooft het aandeel werkzoekenden van 50 jaar en ouder 60,1%, waar dit verhoudingscijfer in het Rijk 63,1% bedraagt. Het aandeel werklozen van minder dan 30 jaar belooft in West-Vlaanderen 12,2% tegenover 10,5% in het Rijk.

E.R.V.- MEDEDELINGEN 1961 NR. 4

In het editoriaal ontleedt dhr. L. Claes, algemeen sekretaris van de E.R.V., het huidige klimaat op het vlak van de vernederlandsing van het bedrijfsleven. Hij stelt vast dat een keerpunt werd bereikt en dat het ogenblik rijp is om de doorbraak op economisch terrein thans om te zetten in een kulturele en algemene groei.

Onder de titel « Het streekplan als instrument van ruimtelijke ordening » analyseert dhr. R. Van Elslande, minister-adjunkt voor Nationale Opvoeding en Kultuur, ontstaan, objekt, inhoud en rechtskarakter van het streekplan.

In het artikel « Regionaal-economische Planning » ontleedt Prof. Dr. J. Tinbergen een aantal vraagstukken die zich stellen bij de re-

gionale-economische planning, op het einde van het artikel overzichtelijk samengevat in een reeks van 10 stellingen.

Een schrijven in datum van 10-11-61 aan de regering gericht, waarin de E.R.V. haar stellingname inzake het regionaal-economisch beleid verduidelijkt, wordt gepubliceerd onder de rubriek « Uit het leven en de werking van de E.R.V. ».

De expansie van de Vlaamse economie door vestiging van nieuwe en uitbreiding van bestaande bedrijven kan gevolgd worden in de rubriek « Licht en Schaduw ». De statistiek van de buitenlandse investeringen reveleert dat voor het jaar 1960 West-Vlaanderen in de rangorde van de Belgische provincies de tweede plaats bekleedt met 1.270 arbeidsplaatsen, voorafgegaan door de provincie Antwerpen (1.420 arbeidsplaatsen) en vóór Oost-Vlaanderen (775).

Het nummer besluit met een boekbespreking. Aandacht wordt o.m. gewijd aan de publikatie « Problemen van economische ontwikkeling », een bundeling van 12 voordrachten die werden gehouden in de Post-universitaire Seminarieën over economische ontwikkeling, ingericht door het Seminarie voor toegepaste economie bij de Rijksuniversiteit te Gent. Het artikel « Regionaal-Economische Planning » van Prof. Dr. J. Tinbergen, in het jongste nummer van de E.R.V.-mededelingen opgenomen, is een van bedoelde voordrachten.

PROVINCIAAL SEKRETARIAAT VAN HET WONINGFONDS VAN DE BOND DER KROOSTRIJKE GEZINNEN

(Kortrijk, 7, Oude Vestingstraat).

Overzicht over de werking in de jongste 10 jaar.

	Verleende leningen		Gemiddeld bedrag
	Aantal	Bedrag	
onmiddellijk vóór 1952			
1950-51	445	66.118.250	149.262,50
na 1951			
1952-53	605	106.515.876	175.660,00
1954-55	574	115.108.898	201.964,50
1956-57	469	95.026.982	201.150,60
1958-59	470	106.371.750	226.735,—
1960-61	508	123.553.854	242.589,—
Totalen			
1952-61	2.626	546.577.360	

1. Het gemiddelde aantal leningen per jaar over de 10-jarige periode 1952-61 is 263 (262,6).
2. Het gemiddeld bedrag gaat in stijgende lijn: tussen 1950-51 en 1960-61 is het gestegen met 62,52%.

ZILVEREN JUBILEUM WESTTOERISME

Op 5 februari jl. heeft Westtoerisme zijn vijftienvigjarig bestaan gevierd. Bij deze gelegenheid werd in het Provinciaal Hof een plechtige ontvangst gehouden, gevolgd van een feestmaal.

Ridder P. van Outryve d'Ydewalle, Gouverneur en Voorzitter van Westtoerisme, mocht talrijke personaliteiten begroeten, o.w. : de Heer Bertrand, Minister van Verkeerswezen en Toerisme.

Tijdens de ontvangst hield de heer Gouverneur een toespraak waarin hij hulde bracht aan de stichters en medewerkers van Westtoerisme, waarvan hij vervolgens bondig de historiek schetste. De Voorzitter van Westtoerisme verheugde zich over de toenemende samenwerking onder de toeristische centra van West-Vlaanderen en dankte iedereen die medewerkt aan de toeristische propaganda voor onze provincie.

Na de ontvangst, welke plaats had in de Balkonzal, volgde in de grote raadzaal het feestmaal, waarop verscheidene toespraken gehouden werden, o.m. door de Heren Smislaert, Eerste Ondervoorzitter van Westtoerisme, Piers, burgemeester van Oostende, Michel, Voorzitter van de Algemene Belgische Persbond, Berger, namens de toeristische vertegenwoordigers van onze nabuurlanden, André, bestendig afgevaardigde uit Henegouwen en Minister Bertrand.

« IEDERE WESTVLAMING PROPAGANDIST ! »

Tijdens de eerste persdag van Westtoerisme die doorging op 15 januari 1962 te Roeselare, heeft Ridder P. van Outryve d'Ydewalle, Gouverneur der Provincie en tevens Voorzitter van deze vereniging, een nieuw initiatief gelanceerd, waarbij alle Westvlamingen uitgenodigd worden toeristische propaganda te voeren in het buitenland voor hun provincie. « Iedere Westvlaming Propagandist » is de slogan welke de gouverneur tot de Westvlaamse bevolking richt.

SCHITTEREND SEIZOEN IN VOORUITZICHT

Naar blijkt uit de eerste gegevens betreffende de toeristische vooruitzichten voor de aanstaande zomer staat de kust een schitterend seizoen te wachten. Luidens de verklaringen van de belangrijkste Britse reisagentschappen, liggen de bookings voor reizen naar onze kust 20 tot 30 % hoger dan het vorig jaar.

KUSTREPORTAGE OP BRITSE T.V.-SCHERMEN

Op 23 december 1961 werd door de Britse televisie een uitgebreide reportage uitgezonden, gewijd aan het toerisme in België en speciaal aan de kust en in West-Vlaanderen. Dit programma, dat tot stand kwam dank zij de tussenkomst en medewerking van Westtoerisme en meerdere kustgemeenten was zeer belangrijk en werd gegeven als eerste in een cyclus van toeristische programma's, welke onder de titel « Where shall we go ? » uitgezonden wordt door de onafhankelijke televisie maatschappij, die veel meer in de gunst staat bij het Brits publiek dan de B.B.C.

100 UITSTALRAMEN IN ZWITSERLAND

Westtoerisme is er in geslaagd, met de medewerking van de plaatselijke vertegenwoordiger van het Commissariaat-Generaal voor Toerisme, deze winter een 100-tal uitstalramen ter beschikking te krijgen in Zwitserland. Deze uitstalramen, verspreid over het ganse land, en die behoren aan belangrijke reisagentschappen, zullen gans de winter in het teken staan van West-Vlaanderen en van onze kust.

EERSTE PERSDAG WESTTOERISME

Op de eerste Persdag 1962 heeft Westtoerisme de lof gemaakt van het zwijntje, en een propaganda op touw gezet voor het Westvlaams varkensvlees.

Het varkensvlees speelt inderdaad een belangrijke rol in de Westvlaamse gastronomie en eist een voorname plaats op alle spijkskaarten van onze hotels en restaurants.

EENVORMIGHEID VAN VERKEERSREGELING IN KUSTGEMEENTEN

Op 2 februari 1962 had in het Provinciaal Hof te Brugge een vergadering plaats van de burgemeesters der kustgemeenten, onder het voorzitterschap van de Heer Gouverneur om o.m. de gewenste eenvormigheid inzake regeling van het verkeer in de kustgemeenten te bespreken. Er werd een contactcommissie opgericht onder de verschillende kustgemeenten, welke tot doel heeft de coördinatie van de verkeersregelingen in al de kustgemeenten te verwezenlijken.

PROPAGANDA-AKTIE VOOR VEILIGHEID, GEZONDHEID EN VERFRAAIING IN HET ARBEIDSMIDDELEN

Het Provinciaal Komitee voor de Bevordering van de Arbeid van West-Vlaanderen, onder voorzitterschap van de Heer Gouverneur van West-Vlaanderen, Ridder P. van Outryve d'Ydewalle, heeft in 1961 zijn propaganda-actie voor meer veiligheid, gezondheid en verfraaiing in het arbeidsmiddeLEN voortgezet door o.m. een wedstrijd te organiseren onder de bedrijven die vallen onder de voorschriften van het Algemeen Reglement op de Arbeidsbescherming en die op gebied van veiligheid, gezondheid en verfraaiing van het arbeidsmiddeLEN een bijzondere krachtinspanning verwezenlijkt hebben.

Uitslag 1961 :

Met grote lof :

- Bekaert Mattress Ticking te Waregem.
- Scott & Williams te Brugge.
- Manufacture Belge de Lampes et de Matériel Electronique te Roeselare.
- Brugsch Handelsblad te Brugge.
- Van Den Abeele & Zonen te Brugge.

Met lof :

- Aveltex te Avelgem.
- Aigle Belgica te Brugge.

Met waardering :

- Kerkhof-Grijspeerd te Kortrijk.
- Cleppe-Claerbout te Heule.
- Vandekerckhove te Roeselare.
- Wollux te Moeskroen.
- St.-Hubert te Waregem.

ARDOOIE

Het Belgisch Staatsblad dd. 22.2.62 publiceert het Koninklijk Besluit van 15 januari 1962 waarbij percelen grond, gelegen op het grondgebied van de gemeente Ardooi bestemd worden tot industrieterrein. Hetzelfde Koninklijk Besluit beslist dat het openbaar nut de onteigening vordert van deze percelen en dat aan het gemeentebestuur van Ardooi machtiging tot onteigening wordt verleend. Dit besluit werd getroffen op grond en bij toepassing van de wet van 18 juli 1959, art. 16. In de bemoeiingen die geleid hebben tot deze Koninklijke Beslissing heeft het Westvlaams Economisch Studie bureau een groot aandeel gehad samen met de afgevaardigde van het Hoofdbestuur van Stedebouw en met het gemeentebestuur. In de reeks Westvlaamse gemeenten waarin, bij toepassing van de wet van 18 juli 1959, terreinen als industrieterreinen worden bestemd, is de gemeente Ardooi de dertiende.

OPENBARE WERKEN 1962

Door het Wegenfonds werden in 1962 voor de werken aan de gewone staatswegen in de verschillende provincies volgende kredieten voorzien :

	miljoen F.
— Oost-Vlaanderen	201
— Brabant	172
— Luik	150
— Namen	132
— West-Vlaanderen	116
— Henegouwen	104
— Luxemburg	103
— Antwerpen	91
— Limburg	56
Totaal	1.125

Het aandeel van West-Vlaanderen bedraagt 10,3 %.

APPARTEMENTSTOERISME.

Op maandag 12 maart organiseerde Westtoerisme, de Westvlaamse provinciale vereniging ter bevordering van het toerisme, zijn tweede persdag die gewijd was aan het appartementstoerisme aan de kust.

In het volgend nummer van het tijdschrift zal dit probleem nader worden toegelicht.

INITIATIEVEN TE HOETHULST EN TE POPERINGE.

De gemeenteraden van Houthulst enerzijds en van Poperinge anderzijds hebben in eerste lezing aan bepaalde daarvoor in aanmerking komende gronden, een industriële bestemming gegeven.

Deze eerste beraadslaging wordt gevolgd door het bij de wet voorgeschreven onderzoek, waarna de gemeenteraad nogmaals bijeenkomt om kennis te nemen van de uitslag van het onderzoek.

Het initiatief van beide gemeentebesturen werd via het Westvlaams Economisch Studiebureau medege-deeld aan het Ministerie van Openbare Werken, met het gevolg dat beide schepencolleges, aan hun respectievelijke gemeenteraden economische en stedenbouwkundige gestaaftde plannen hebben kunnen voorleggen.

We kunnen er de aandacht op vestigen dat Poperinge deel uitmaakt van het Westvlaams ontwikkelingsgebied en dat Houthulst aan de rand ervan gelegen is.

Beide gemeenten steunen zich op de wet van 18 juli 1959. Noteren we nog dat de stad Poperinge reeds eerder gebruik heeft gemaakt van de wet op de stedenbouw (2 december 1946) om een industriewijk van ongeveer 8 ha af te bakenen, en volledig uitgerust ter beschikking van de industrie te stellen.

De Westvlaamse Economische Raad

ontving financiële steun
van volgende gemeenten

Arrondissement BRUGGE

Aartrijke	Jabbeke	Sint-Andries
Assebroek	Knokke	Sint-Kruis
Beernem	Lissewege	Sint-Michiels
Blankenberge	Loppem	Torhout
Brugge	Meetkerke	Waardamme
Damme	Oedelem	Wenduine
Dudzele	Oostkamp	Zedelgem
Heist-a.-Zee	Sijsele	Zuienkerke

Arrondissement DIKSMUIDE

Diksmuide	Koekelare	Oostkerke (Diksm.)
Esen	Kortemark	Reninge
Handzame	Lampernisse	Sint-Jacobskapelle
Houthulst	Leke	Zarren
Kaaskerke	Lo	
Klerken	Nieuwkapelle	

Arrondissement IEPER

Dikkebus	Nieuwkerke	Vlamertinge
Elverdinge	Oostvleteren	Watou
Geluwe	Passendale	Westvleteren
Ieper	Poperinge	Wijtschate
Kemmel	Proven	Zillebeke
Langemark	Roesbrugge-Haringe	Zonnebeke
Loker	Sint-Jan	

Arrondissement KORTRIJK

Aalbeke	Heestert	Moeskroen
Anzegem	Heule	Moorsele
Avelgem	Hulste	Otegem
Bellegem	Ingoogem	Outryve
Beveren-Leie	Kerkhove	Spiere
Bissegem	Kortrijk	St.-Eloois-Vijve
Deerlijk	Kuurne	Waregem
Desselgem	Lauwe	Wevelgem
Dottenijs	Lendeledede	Zwevegem
Gullegem	Menen	
Harelbeke	Moen	

Arrondissement OOSTENDE

Eernegem	Middelkerke	Vlissegem
Gistel	Oostende	Westende
Ichtegem	Oudenburg	Zande
Leffinge	Slijpe	Zandvoorde
Lombardsijde	Stene	

Arrondissement ROESELARE

Ardoioe	Izegem	Rumbeke
Beveren	Kachtem	Staden
Dadizele	Ledegem	St.-Eloois-Winkel
Emelgem	Lichtervelde	Westrozebeke
Ingelmunster	Roeselare	

Arrondissement TIELT

Aarsele	Ooigem	Tielt
Meulebeke	Ruiselede	Wielsbeke
Oeselgem	Sint-Baafs-Vijve	Wingene

Arrondissement VEURNE

Adinkerke	Houtem (Veurne)	St.-Joris-a.-IJzer
Alveringem	Koksijde	Sint-Rijkers
Beveren	Leisele	Veurne
De Moeren	Nieuwpoort	Wulpen
De Panne	Ramskapelle	Zoutenaie

W.E.R. - PUBLICATIES

A. — REEKS VAN HET WESTVLAAMS EKONOMISCH STUDIEBUREAU

- « De Economische Situatie en Mogelijkheden van het Arrondissement Ieper », door G. Declercq & O. Vanneste, 1958 (207 blz.) — 135 F.
- « De Belgische Zeevisserij - Een Economische Studie », door O. Vanneste & P. Hovart, 1959 (358 blz.) — 200 F.
- « La Pêche Maritime Belge - Etude Economique », par O. Vanneste & P. Hovart, 1959 (358 p.) — 200 Frs.
- « Het Arrondissement Brugge - Een Regionaal Economische Studie », door O. Vanneste, J. Theys & M. Zwaenepoel, 1961 (436 blz.) — 250 F.

B. — RAPPORTEN W.E.R.

- « De Confectienijverheid in West-Vlaanderen - Contact Technisch- en Beroeps-
onderwijs/Nijverheid », gestencild, 1958 (64 blz.) — 35 F.
- « De Textielnijverheid in West-Vlaanderen - Arbeidsbevoorrading - Contact On-
derwijs/Industrie », gestencild, 1959 (74 blz.) — 35 F.
- « De Metaalnijverheid in West-Vlaanderen - Arbeidsbevoorrading - Contact On-
derwijs/Industrie », gestencild, 1960 (119 blz.) — 85 F.
- « De Schoennijverheid in West-Vlaanderen - Arbeidsbevoorrading - Contact On-
derwijs/Industrie », gestencild, 1961 (67 blz.) — 45 F.

C. — REEKS WESTVLAAMSE ONTWIKKELINGSPROBLEMEN W.E.R. — W.E.S.

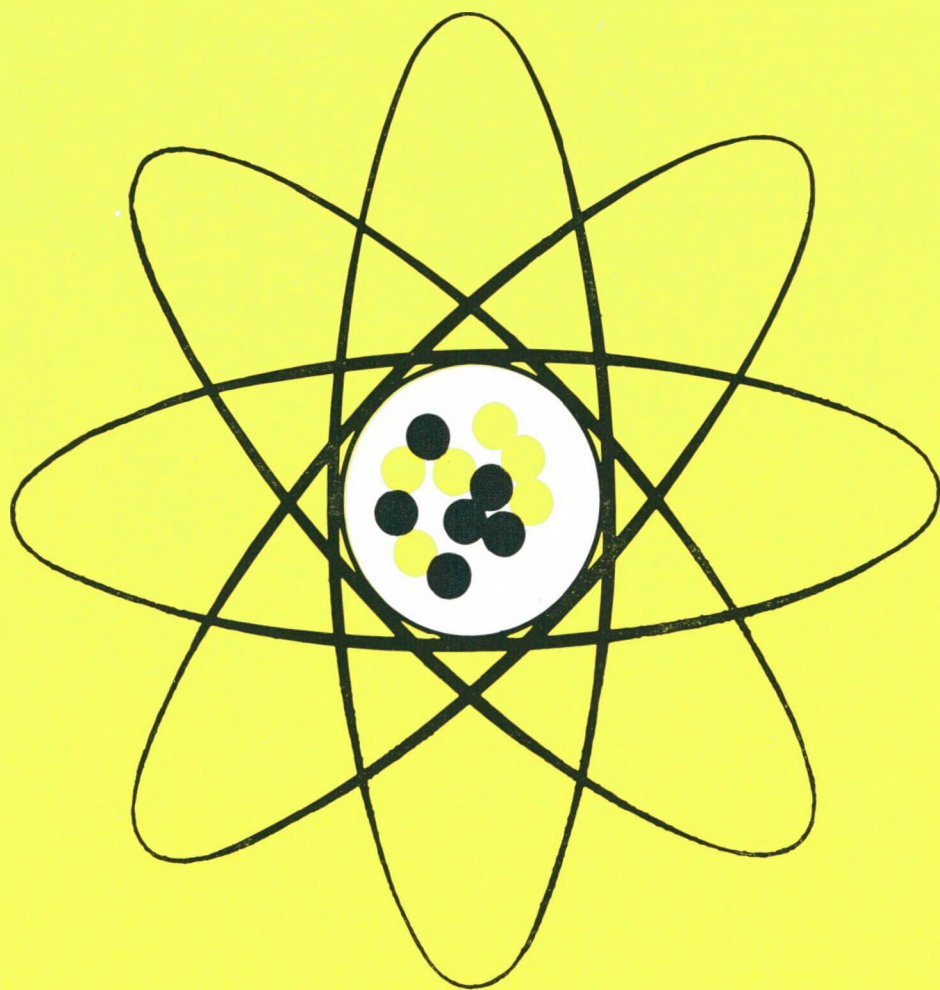
- Nr 1. — Toekomstige Ontwikkelingsproblemen van Oost- en West-Vlaanderen
en Zeeland, 1957 (56 blz.) — 20 F.
- Nr 2. — Plechtige Installatievergadering C.L.E.R. - Regionaal-Economisch Kon-
tactkomitee West-Vlaanderen - Henegouwen - Nord-Pas-de-Calais —
1960 (52 blz.) — 25 F.
- Nr 3. — Verslag van de Algemene Vergadering van de Westvlaamse Ekono-
mische Raad — 1960 (39 blz.) — 25 F.
- Nr 4. — Verslag Westvlaamse Economische Raad over het jaar 1960 — (36 blz.)
25 F.

D. — ANDERE PUBLICATIES

- « Le Littoral et son Hinterland - Essai d'une étude d'économie touristique »
(in Nederlandse taal uitgeput)
door O. Vanneste & G. Declercq, 1955 (226 blz.) — 150 F.
- « Structurele Werkloosheid in West-Vlaanderen »,
door G. Declercq & O. Vanneste, 1957 (2 delen, 130 blz. + 278 blz.) — 275 F.
- « Adresboek van de Westvlaamse industrie »,
1958 (344 blz.) — 150 F.

E. — TIJDSCHRIFT « WEST-VLAANDEREN WERKT »

- Driemaandelijks uitgave — abonnement 100 F.
- Steunende leden (bijdrage 200 F) ontvangen gratis het tijdschrift en andere
publicaties van de W.E.R.

DE GROTE BELGISCHE NAAM IN ELEKTRONIKA

...
**NU
OOK
IN
ROESELARE**

voor investeringskredieten met verminderde rente, voor ALLE bankzaken !

BANK VAN ROESELARE EN WEST-VLAANDEREN

ZETEL : ROESELARE : NOORDSTRAAT 38

BRUGGE : VLAMINGSTRAAT 35

KORTRIJK : SCHOUWBURGSTRAAT 4